

Анализа постигнућа ученика 5. разреда из Српског језика

РЕПУБЛИЧКИ ПЕДАГОШКИ ЗАВОД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Септембар 2022. године

**АНАЛИЗА РЕЗУЛТАТА ПРОВЈЕРЕ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА
ПЕТОГ РАЗРЕДА У НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА
-школска 2021/2022. година-**

Гордана Попадић, инспектор – просвјетни савјетник за разредну наставу

Септембар 2022. године

Садржај:

УВОД.....	4
РЕГИЈА БАЊА ЛУКА	5
РЕГИЈА ПРИЈЕДОР	10
РЕГИЈА ДОБОЈ	15
РЕГИЈА БИЈЕЉИНА.....	20
РЕГИЈА БИРАЧ	23
САРАЈЕВСКО-РОМАНИЈСКА РЕГИЈА	27
РЕГИЈА ХЕРЦЕГОВИНА	31
РЕПУБЛИКА СРПСКА	34
ЗАКЉУЧАК.....	38

УВОД

У складу са Програмом рада Републичког педагошког завода за 2022.годину, те у складу са програмима рада инспектора-просвјетних савјетника за разредну наставу проведена је спољашња провјера постигнућа ученика петог разреда из српског језика и математике. Провјера постигнућа ученика 5. разреда из српског језика проведена је 25. маја 2022. године у 94 основне школе Републике Српске.

Основни циљ провјере је утврђивање остварености очекиваних исхода дефинисаних наставним програмом српског језика за пети разред. Поред овог основног циља, циљ је и навикавање ученика на рјешавање низа задатака објективног типа, поштовање правила и прописане процедуре, утврђивање способности ученика за рјешавање одређених типова задатака, повећање објективности вредновања постигнућа ученика, као и упоређивање постигнућа ученика на спољашњој провјери с оцјеном из српског језика (закључном) на крају првог полугодишта. Упоређивање наведених оцјена је само оријентационо, јер се ради о двије различите категорије. Закључна оцјена на крају првог полугодишта је резултат различитих видова оцјењивања, усмених и писаних провјера, те се као таква тешко може упоређивати са оцјеном која је резултат само писане провјере.

Провјера постигнућа је проведена у 94 основне школе са територије седам регија Републике Српске, а по регијама узорак су чиниле: 23 основне школе Регије Бања Лука, 23 основне школе Регије Приједор, 18 основних школа Регије Добој, по 9 основних школа са Регије Бијељина и Сарајевско-романијске регије, 8 основних школа Регије Бирач и 4 основне школе Регије Херцеговина. У даљем тексту Анализе биће приказани поједини упоредни подаци провјере постигнућа ученика 5. разреда из српског језика проведене 2019. и 2022. године.

Број ученика, који је био обухваћен спољашњом провјером, износио је 4117 (за 941 ученик мање него 2019. године) или 97,03 % (за 1,01 % мање) од укупног броја ученика петог разреда (4243 за 914 ученика мање) из основних школа Републике Српске које су биле у узорку за српски језик, док је број одјељења/група (групе ученика комбинованих одјељења приказане су као одјељења) био 359 (за 16 одјељења/група мање).

Провјера постигнућа ученика вршена је низом задатака објективног типа који су формулисани у складу са захтјевима наставног програма. Захтјеви у задацима се односе, како на дефинисане исходе у настави српског језика у петом разреду, тако и на кључна знања из српског језика која ученик петог разреда треба да има.

За потребе провјере постигнућа из српског језика припремљен је низ задатака објективног типа, а и ове школске године, задаци и начин бодовања били су у складу са формом задатака и начином бодовања која је кориштена приликом провјера за ученике 9. разреда. Задаци основног нивоа сложености носили су по један бод, а задаци високог нивоа сложености су носили по два бода. Задацима објективног типа из српског језика настојали смо сазнати колико су ученици остварили очекиване исходе тј. колико су у стању да:

- разликују врсте именица (заједничке, властите, збирне, градивне),
- препознају ријечи супротног значења,
- изведу глагол од именице,
- уоче и препознају врсту придјева,
- проналазе личне замјенице,
- правилно пишу дати број,
- утврде погрешно употријебљен сугласник ј,

- разликују врсту писаног казивања (описивање, приповиједање, дијалог, монолог) на основу прочитаног текста,
- препознају и разликују књижевно дјело и књижевну врсту,
- препознају правилно написан управни говор,
- примијене знања о глаголским временима (претварају глаголске облике),
- уоче неправилно употријебљену ријечцу НЕ уз именице, глаголе и придјеве,
- уоче и разликују врсте ријечи (именица, глагол, придјев, замјеница),
- напишу ијекавским обликом екавске облике датих ријечи,
- одређују значење и правилно пишу скраћенице,
- разликују реченице по значењу (изјавне, упитне, узвичне) и облику (потврдне, одричне),
- препознају главне реченичке дијелове, издвоје прилошку одредбу за вријеме и мјесто у датој реченици,
- примијењују правописна правила: правилно пишу велико слово (властита имена, имена улица, тргова, установа, књига и часописа),
- читају са истраживањем и изведу закључак на основу информација у датом тексту.

На основу добијених резултата одређени су нивои постигнућа за свако одјељење и посебно за сваки задатак. Нивои постигнућа су одређени на основу сљедећих критеријума:

Ниво постигнућа	Ознака нивоа постигнућа	Број освојених бодова
Незадовољавајући ниво постигнућа	НЗП	од 0 % до 44 % бодова
Низак ниво постигнућа	ННП	од 45% до 54 % бодова
Средњи ниво постигнућа	СНП	од 55% до 74% бодова
Висок ниво постигнућа	ВНП	од 75% до 100% бодова

На основу горе наведених критерија, за сваку регију појединачно и укупно на нивоу Републике Српске, одредили смо постигнућа на нивоу одјељења (ниво постигнућа) и извршили сумирање постигнућа у оквиру појединих задатака односно сегмената наставних садржаја. Према подацима из Извјештаја које су школе доставиле, провјера постигнућа је проведена у складу са Стручним упутством за провођење провјера постигнућа у основним школама. У неколико извјештаја наведени су коментари за задатке и начин бодовања, а исти су се углавном односили на то што ученицима нису признати бодови за половишно ријешене задатке. Један од закључака, готово из свих школа, односио се на примјереност задатака узрасту ученика, тј. да су задаци били у складу са узрастом ученика, али и у складу са актуелним наставним планом и програмом за српски језик.

РЕГИЈА БАЊА ЛУКА

На нивоу Регије Бања Лука узорком су биле обухваћене 23 основне школе, односно 983 ученика (за 396 ученика мање) разврстаних у 72 (за 14 одјељења мање у односу на 2019.) одјељења/група. Спољашњој провјери постигнућа нису приступила 32 или 3,15% ученика од укупног броја ученика петог разреда (1015 ученика) из школа у узорку.

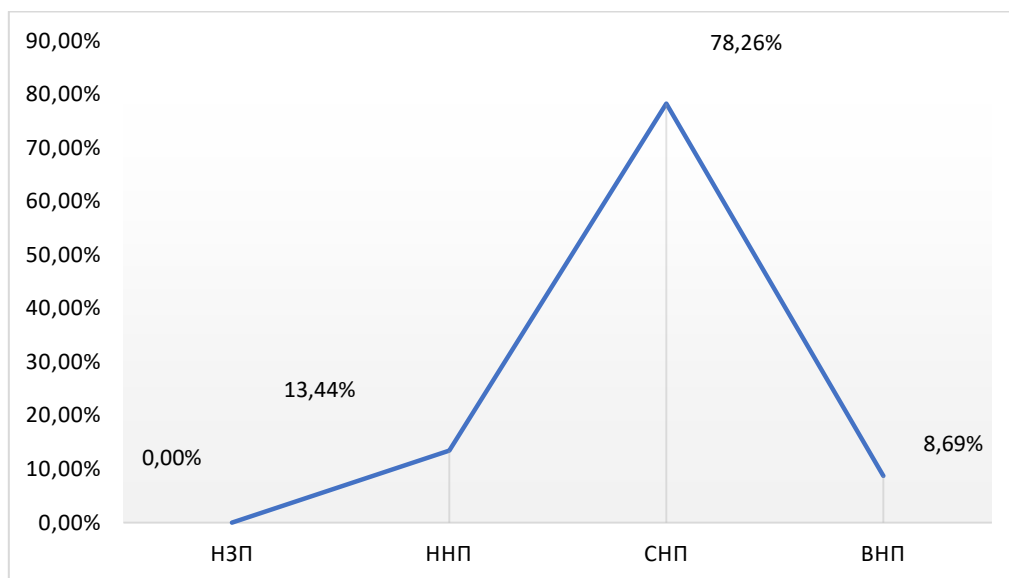
Укупна постигнућа ученика на нивоу Регије Бања Лука су **66,27 % или средњи ниво постигнућа**, што су у односу на школску 2018/19. годину за **2,21 % боља** постигнућа. Укупна постигнућа на Регији Бања Лука, по школама (% на нивоу школе) и одјељењима (% на нивоу одјељења) приказујемо у Табели 1.

Табела 1: Преглед провјере постигнућа ученика на Регији Бања Лука

Р. Б.	Школа	Ниво школе		Постигнућа – ниво одјељења				Ниво постигнућа школе		
		Број одјељења	Број ученика	ВНП	СНП	ННП	НЗП	Укупно бодова	Проценат на нивоу школе	ПО – 1. полугодиште
1.	Школа 1	1	6	1	0	0	0	116	80,56	4,67
2.	Школа 2	1	18	1	0	0	0	345	79,86	3,72
3.	Школа 3	4	93	1	3	0	0	1659	74,33	4,04
4.	Школа 4	3	65	1	2	0	0	1145	73,40	4,15
5.	Школа 5	4	36	1	2	1	0	613	73,03	4,11
6.	Школа 6	4	75	1	2	1	0	1307	72,61	4,31
7.	Школа 7	3	61	1	2	0	0	1045	71,38	4,26
8.	Школа 8	3	57	1	2	0	0	838	71,38	4,26
9.	Школа 9	3	59	0	3	0	0	999	70,55	4,10
10.	Школа 10	5	61	1	3	1	0	1024	69,95	4,10
11.	Школа 11	3	58	0	3	0	0	934	67,10	4,64
12.	Школа 12	2	25	0	2	0	0	389	64,83	4,00
13.	Школа 13	3	73	0	3	0	0	1126	64,27	4,45
14.	Школа 14	3	20	0	3	0	0	306	63,75	3,25
15.	Школа 15	4	19	1	1	2	0	290	63,60	4,16
16.	Школа 16	7	121	1	4	0	2	1771	60,98	4,01
17.	Школа 17	3	16	1	1	0	1	227	59,11	3,88
18.	Школа 18	3	26	0	2	1	0	366	58,65	3,69
19.	Школа 19	1	4	0	1	0	0	54	56,25	3,75
20.	Школа 20	3	19	0	1	2	0	256	56,14	3,79
21.	Школа 21	3	10	0	1	0	2	124	51,65	4,60
22.	Школа 22	1	16	0	0	1	0	179	46,61	3,31
23.	Школа 23	5	45	0	0	2	3	503	46,57	4,00
Сумарни подаци		72	983	12	41	11	8	15634	66,27	4,05

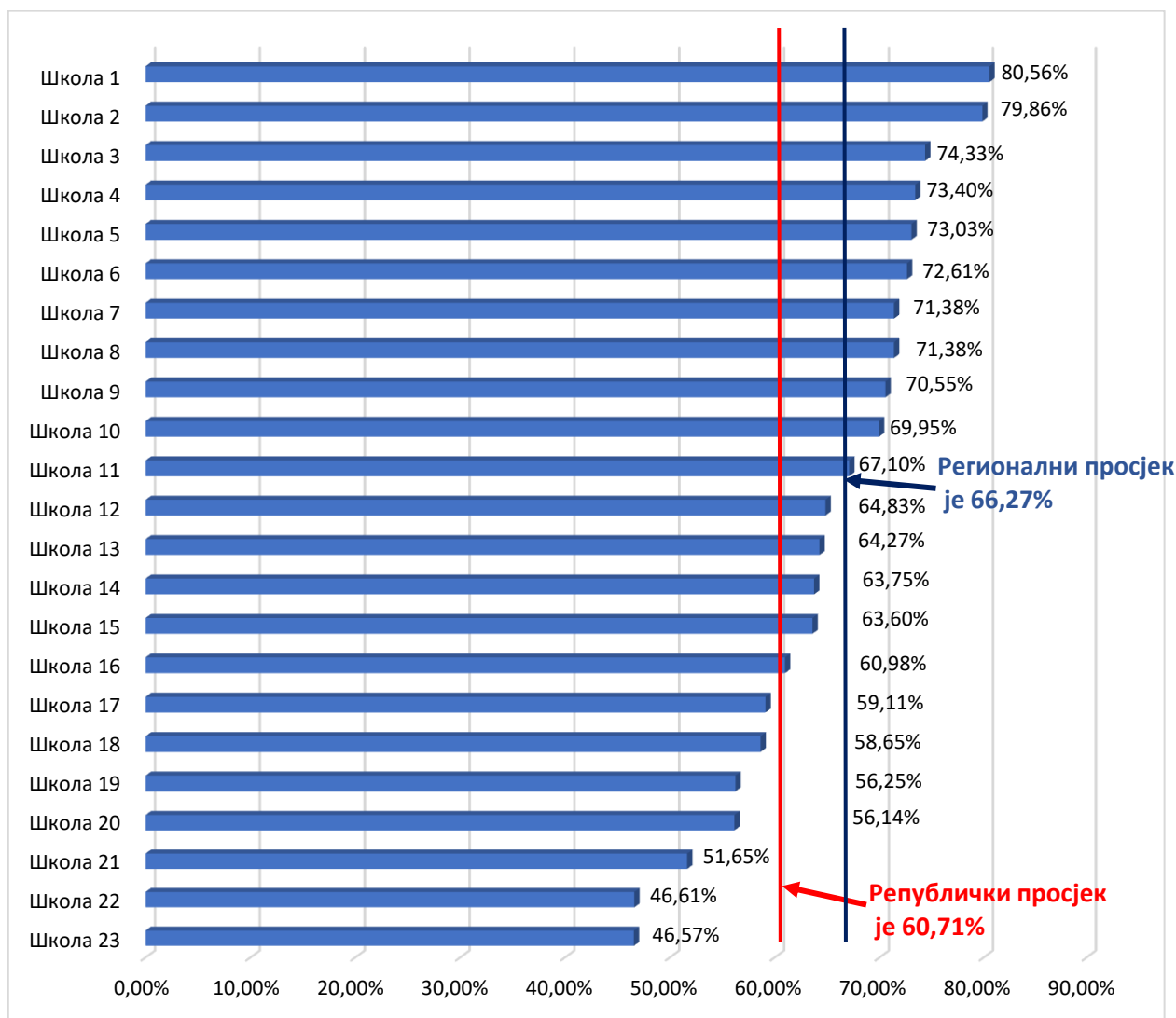
ВНП – Висок ниво постигнућа; СНП – Средњи ниво постигнућа; ННП – Низак ниво постигнућа, НЗП – незадовољавајући ниво постигнућа; ПО - Просјечна ојена (Исте скраћенице су коришћене до краја анализе)

Према подацима из табеле може се закључити да су ученици на нивоу 18 или 78,26% основних школа Регије Бања Лука остварили средњи ниво постигнућа, на нивоу двије или 8,69% школа ученици су имали висок ниво постигнућа, док су у три или 13,04% основних школа ученици имали низак ниво постигнућа. Распон постигнућа по школама се кретао од 46,57 % рјешености по задатку до 80,56% рјешености по задатку.

Слика 1: Нивои постигнућа за Регију Бања Лука

Упоређивање просјечне оцјене на крају 1. полугодишта и остварене просјечне оцјене приликом спољашње провјере није баш релевантно, с обзиром да су оцјене на полугодишту резултат не само писаних провјера, него и усмених провјера и практичних радова. Но ипак анализом података можемо уочити да је просјечна оцјена на првом полугодишту из српског језика, на нивоу 23 основне школе из узорка, била је 4,05, а на задацима објективног типа 3,34. Разлика у просјечним оцјенама из српског језика на полугодишту и оних остварених на задацима објективног типа на Регији Бања Лука је 0,71 (Иста разлика у просјечним оцјенама била је и 2019. године.).

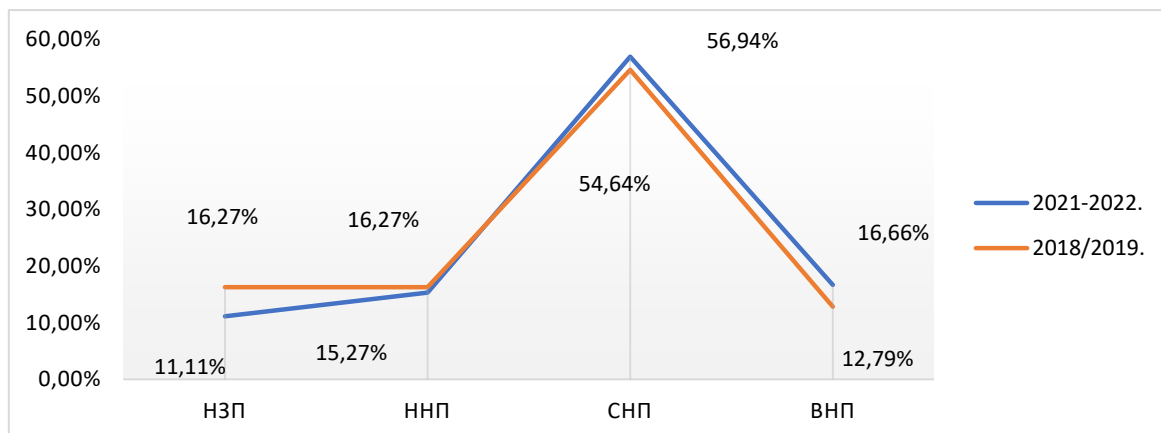
Слика 2: Приказ резултата провјере постигнућа ученика за Регију Бања Лука

Табела 2: Преглед броја одјељења по нивоима постигнућа на Регији Бања Лука

Ниво постигнућа	Број одјељења		Процент одјељења (%)	
	2018/19.	2021/22.	2018/19.	2021/22.
НЗП	14	8	16,27	11,11
ННП	14	11	16,27	15,27
СНП	47	41	54,65	56,94
ВНП	11	12	12,79	16,66
Укупно:	86	72	100	100

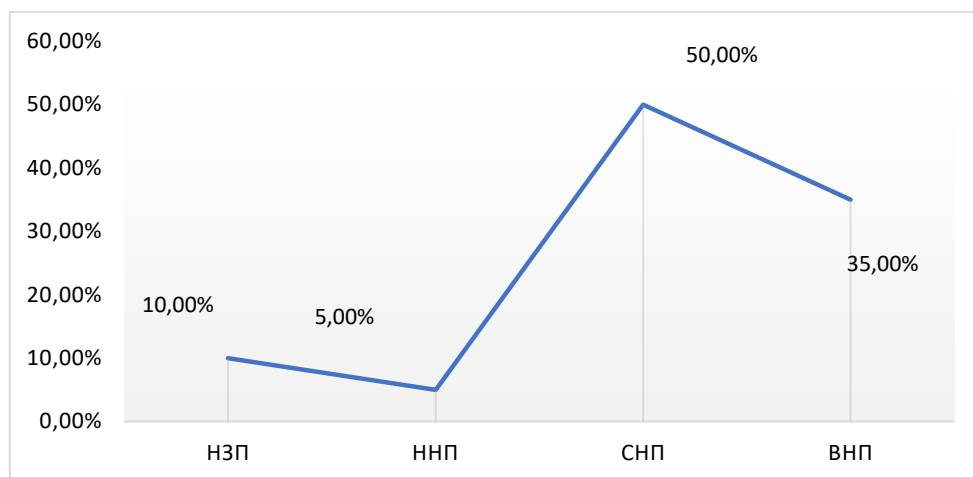
Из Табеле 2 запажамо, да је на нивоу 41 или 56,94 % одјељења остварен средњи ниво постигнућа (за 2,29 % већи проценат у односу на 2019.), на нивоу 8 или 11,11% одјељења имали су незадовољавајућа постигнућа (2022. године за 5,16 % мање одјељења је имало незадовољавајућа постигнућа), док су на нивоу 11 или 15,27% одјељења имали низак ниво

постигнућа. Висок ниво постигнућа остварили су ученици из 12 или 16,66 % одјељења, што је за 3,87 % више одјељења него 2019. године.

Слика 3: Приказ нивоа постигнућа одјељења на нивоу Регије Бања Лука за 2018/2019. и 2021/2022. школску годину

Анализирајући резултате по задацима које су ученици рјешавали можемо закључити да су 7 или 35% задатака ријешили на високом нивоу постигнућа, десет или 50 % задатака је ријешено на средњем нивоу, један или 5 % задатака су ријешена на ниском, а за 2 или 10 % задатака су имали незадовољавајући ниво постигнућа.

Слика 4: Нивои постигнућа по задацима за Регију Бања Лука

Табела 3: Преглед резултата, нивои постигнућа по задацима

Редни број задатка	%	Ниво постигнућа
1.	84,94	ВНП
2.	74,16	СНП
3.	83,52	ВНП
4.	73,04	СНП
5.	91,96	ВНП
6.	62,46	СНП
7.	71,01	СНП
8.	89,62	ВНП
9.	71,11	СНП
10.	42,62	НЗП
11.	79,65	ВНП
12.	65,41	СНП
13.	55,24	СНП
14.	77,01	ВНП
15.	77,42	ВНП
16.	71,21	СНП
17.	54,83	ННП
18.	62,51	СНП
19.	33,42	НЗП
20.	59,26	СНП

Ученици су најуспјешнији били у рјешавању петог (91,96%), осмог (89,62%) и првог (84,94%) задатка, што значи да су најуспјешнији били у: проналажењу личних замјеница, разликовању врсте писаног казивања (описивање, приповиједање, дијалог, монолог) на основу прочитаног текста, разликовању врста именица (заједничке, властите, збирне, градивне).

Деветнаести (33,42%), десети (42,62%) и седамнаести (54,83%) задатак су ученици теже рјешавали и постигли су слабији резултат. Несигурност су ученици исказали приликом рјешавања задатака гдје су требали примијенити правописна правила (писање великог слова), препознати књижевну врсту, те разликовати реченице по значењу (изјавне, упитне, узвичне) и облику (потврдне, одричне).

Према постигнутим резултатима, на Регији Бања Лука, најуспјешнији су били ученици основних школа чија су постигнућа била: 80,56 %, 79,86% и 74,33%.

Несигурност при рјешавању задатака објективног типа, на Регији Бања Лука, испољили су ученици основних школа чија су постигнућа била: 46,57%, 46,61 % и 51,65%.

РЕГИЈА ПРИЈЕДОР

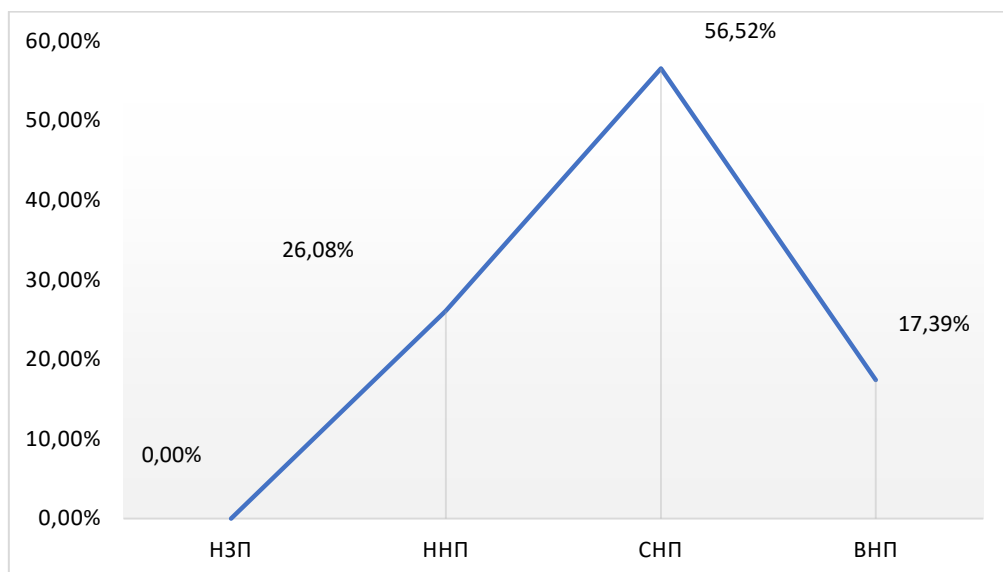
На нивоу Регије Приједор узорком за спољашњу провјеру постигнућа ученика петог разреда из српског језика биле су обухваћене 23 основне школе, а у оквиру школа 72 (за 20 мање) одјељења/групе, те 987 ученика (за 23 ученика мање). Провјери постигнућа није приступило 35 или 3,45 % ученика. У Табели 4 дат је преглед постигнућа ученика по

школама, постигнућа на нивоу одјељења, просјечне оцјене на крају 1.полугодишта, те подаци на нивоу Регије Приједор.

Табела 4: Преглед провјере постигнућа ученика на Регији Приједор

Р. Б.	Школа	Ниво школе		Постигнућа – ниво одјељења				Ниво постигнућа школе		
		Број одјељења	Број ученика	ВНП	СНП	ННП	НЗП	Укупно бодова	Проценат на нивоу школе (%)	ПО – 1. полугодиште
1.	Школа 1	4	78	2	2	0	0	1497	79,97	4,17
2.	Школа 2	3	13	2	0	1	0	246	78,85	4,31
3.	Школа 3	1	7	1	0	0	0	129	76,79	4,29
4.	Школа 4	5	108	3	2	0	0	1970	76,00	4,12
5.	Школа 5	6	40	3	2	1	0	661	68,85	4,35
6.	Школа 6	3	13	1	0	1	1	212	67,95	3,62
7.	Школа 7	1	2	0	1	0	0	32	66,67	5,00
8.	Школа 8	4	90	1	3	0	0	1438	66,57	4,42
9.	Школа 9	4	77	0	4	0	0	1213	65,64	4,01
10.	Школа 10	4	85	1	2	1	0	1315	64,46	4,34
11.	Школа 11	6	27	1	2	3	0	413	63,73	4,00
12.	Школа 12	7	93	0	5	0	2	1382	61,92	4,11
13.	Школа 13	4	86	0	3	1	0	1270	61,53	4,28
14.	Школа 14	2	11	0	2	0	0	162	61,36	4,27
15.	Школа 15	6	128	0	4	2	0	1863	60,64	4,24
16.	Школа 16	4	12	0	1	3	0	160	55,56	3,92
17.	Школа 17	4	9	2	0	1	1	119	55,09	4,11
18.	Школа 18	2	9	0	1	0	1	118	54,63	3,89
19.	Школа 19	2	3	0	1	1	0	39	54,17	3,33
20.	Школа 20	2	41	0	0	2	0	497	50,51	4,37
21.	Школа 21	3	10	0	1	1	1	121	50,42	4,00
22.	Школа 22	4	12	0	2	0	2	139	48,26	3,92
23.	Школа 23	4	26	0	0	3	1	287	45,99	3,88
Сумарни подаци		85	980	17	38	21	9	15283	64,98	4,13

Према подацима из табеле може се закључити да су ученици на нивоу тринаест или 56,52% основних школа Регије Приједор остварили средњи ниво постигнућа, на нивоу шест или 26,08% школа ученици су имали низак ниво постигнућа, док су у четири или 17,39 % основних школа ученици имали висок ниво постигнућа. Распон постигнућа по школама се кретао од 45,99 % рјешености по задатку до 79,97 % рјешености по задатку.

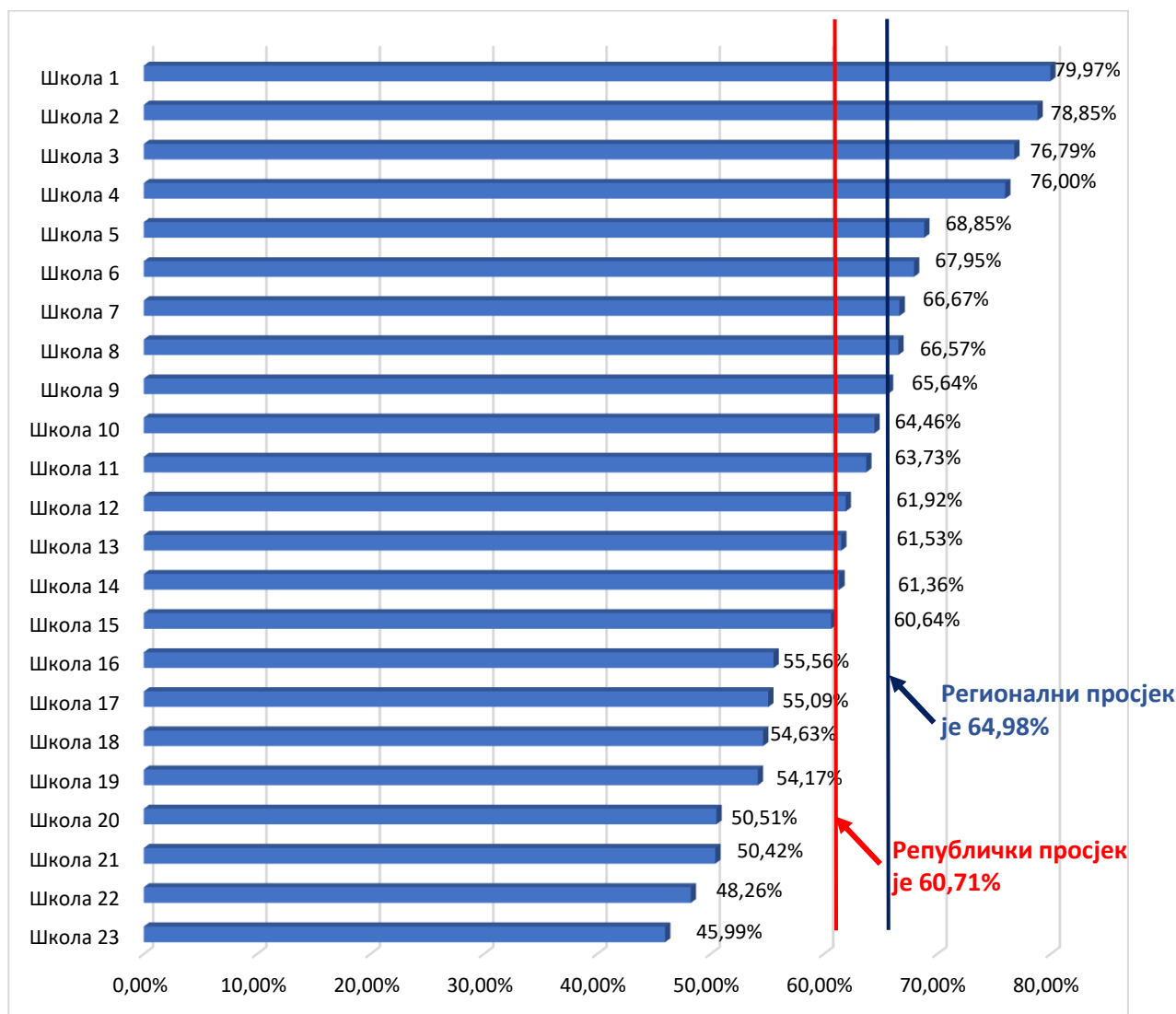

Слика 5: Нивои постигнућа за Регију Приједор

Просјечна оцјена на првом полугодишту из српског језика на Регији Приједор је 4,13, а остварена просјечна оцјена на задацима објективног типа износи 3,25. Разлика у просјечним оцјенама из српског језика на полугодишту и оних остварених на задацима објективног типа је 0,88.

Ученици са Регије Приједор, на нивоу 23 основне школе, су остварили **средњи ниво постигнућа или 64,98 %**, што је за **6,66% више** него школске 2018/19. године.

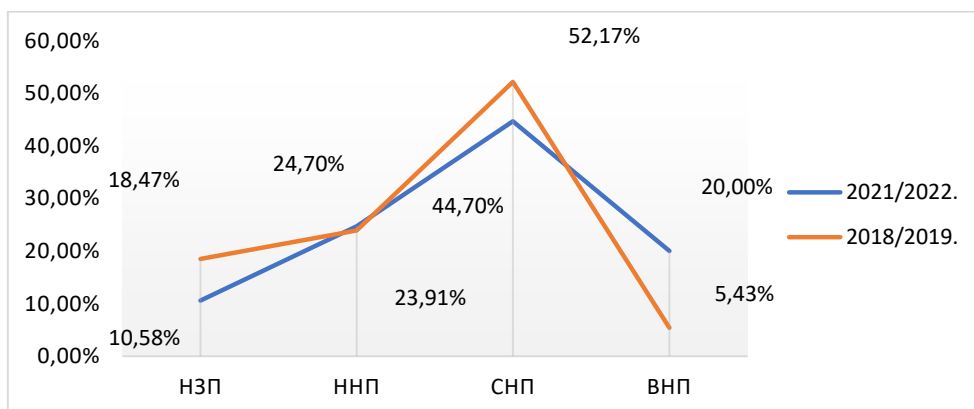
Сумирањем резултата спољашње провјере по нивоима постигнућа на нивоу одјељења добијени су резултати који су представљени у Табели 5. Највећи број одјељења 38 или 44,70 % остварило је средњи ниво постигнућа (2019. године такође је највише одјељења са средњим нивоом постигнућа), док је 17 или 20 % одјељења остварило висок ниво постигнућа (за 14,57 % више одјељења је имало висок ниво постигнућа него 2019.). На нивоу 21 или 24,70 % одјељења остварен је низак ниво (скоро исто као 2019.), а незадовољавајућа постигнућа су била на нивоу 9 или 10,58% одјељења (за 7,89% мање одјељења са незадовољавајућим постигнућима).

Слика 6: Приказ резултата провјере постигнућа ученика за Регију Приједор

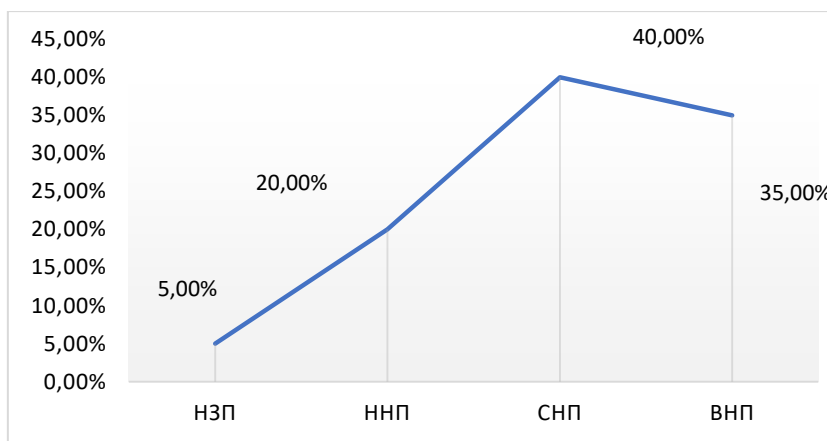
Табела 5: Преглед броја одјељења по нивоима постигнућа на Регији Приједор

Ниво постигнућа	Број одјељења		Проценат одјељења (%)	
	2018/19	2021/22.	2018/19.	2021/22. година
НЗП	17	9	18,47	10,58
ННП	22	21	23,91	24,70
СНП	48	38	52,17	44,70
ВНП	5	17	5,43	20,00
Укупно:	92	85	100	100

Слика 7: Приказ нивоа постигнућа одјељења на нивоу Регије Приједор за 2018/2019. и 2021/2022. школску годину

Анализирајући резултате по задацима које су ученици рјешавали можемо закључити да су 7 или 35% задатака ријешили на високом нивоу постигнућа, а осам или 40 % задатака је ријешено на средњем нивоу. За четири или 20 % задатака ученици су имали низак ниво постигнућа, а за један или 5 % задатака су имали незадовољавајући ниво постигнућа. Нивои постигнућа по задацима су приказани у Табели 6.

Слика 8: Нивои постигнућа по задацима за Регију Приједор

Табела 6: Преглед резултата, нивои постигнућа по задацима

Редни број задатка	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
%	81,22	64,49	82,65	73,67	91,43	52,24	69,90	92,04	72,65	52,65
Ниво постигнућа	ВНП	СНП	ВНП	СНП	ВНП	ННП	СНП	ВНП	СНП	ННП
Редни број задатка	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
%	77,55	64,90	53,67	75,10	78,37	71,43	56,63	60,77	31,99	53,37
Ниво постигнућа	ВНП	СНП	ННП	ВНП	ВНП	СНП	СНП	СНП	НЗП	ННП

Ученици су најуспјешнији били у рјешавању осмог (92,04%), петог (91,43%) и трећег (82,65%) задатка, што значи да су најуспјешнији били у: разликовању врсте писаног казивања (описивање, приповиједање, дијалог, монолог) на основу прочитаног текста, проналажењу личних замјеница у реченици, те извођењу глагола од именице.

Несигурност су ученици испољили при рјешавању деветнаестог (31,99%), шестог (52,24%) и десетог (52,65%) задатка, а то значи да су били несигурни приликом: примјене правописних правила (писање великог слова), правилног писања датог броја, те препознавања и разликовања књижевне врсте.

Према постигнутим резултатима најуспјешнији су били ученици основних школа на Регији Приједор чија су постигнућа била: 79,97 %, 78,85 % и 76,79%,

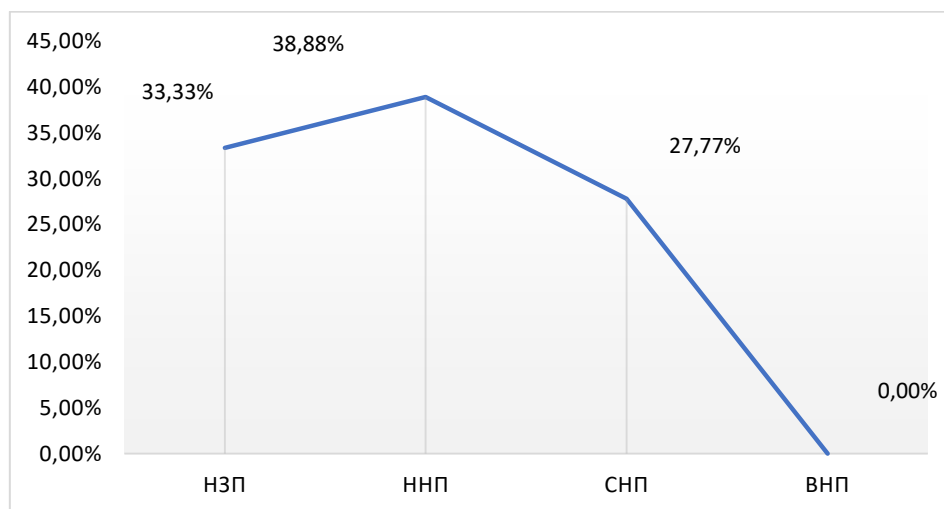
Приликом рјешавања задатака објективног типа, на Регији Приједор, несигурност су испољили ученици основних школа чија су постигнућа била: 45,99%, 48,26 % и 50,42%.

РЕГИЈА ДОБОЈ

На Регији Добој, у узорку за спољашњу провјеру постигнућа ученика, било је 18 основних школа (за једну школу више него 2019.), односно 617 ученика (чак за 356 ученика мање него 2019.) разврстаних у 70 одјељења/група (за 16 одјељења/група мање).

Спољашњој провјери постигнућа са ове регије није приступило 10 ученика или 1,59%, а од укупног броја (628) приступило је 98,25 % или 617 ученика.

Према подацима из Табеле 7, на сљедећој страници, може се закључити да су ученици на нивоу пет или 27,77 % основних школа Регије Добој остварили средњи ниво постигнућа (за 13,4 % мање школа него 2019.), док нити на нивоу једне школе нису постигнута висока постигнућа (исто као и 2019.). На нивоу седам или 38,88% школа ученици су имали низак ниво постигнућа (за 14,06 % мање школа него 2019.), док су у чак шест или 33,33% основних школа ученици имали незадовољавајућа постигнућа, што је у односу на школску 2018/19. годину 27,45 % више школа на Регији Добој. Распон постигнућа по школама се кретао од 34,09 % рјешености по задатку до 65,34% рјешености по задатку.

Слика 9: Нивои постигнућа за Регију Добој

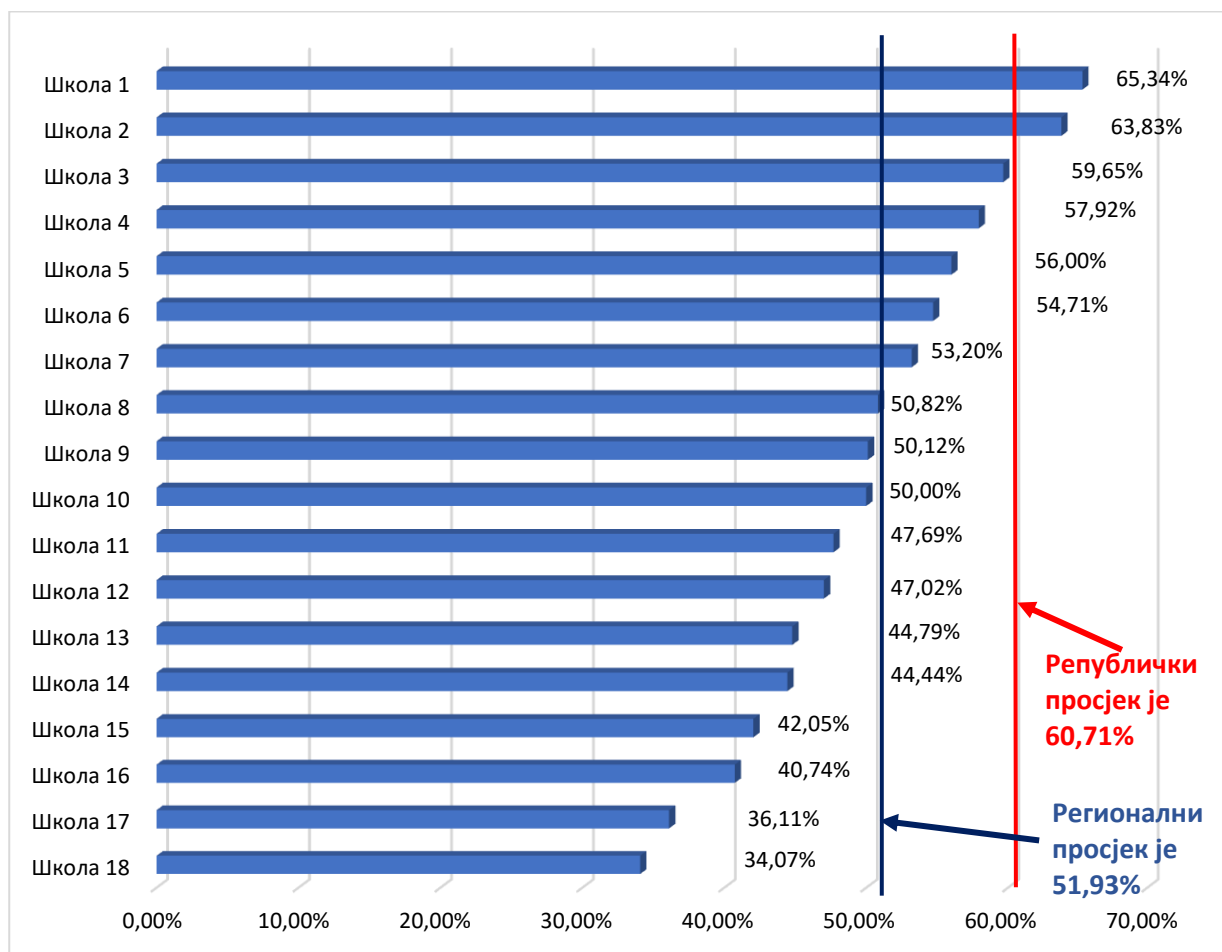
Просјечна оцјена на првом полугодишту из српског језика на Регији Добој је била 3,92, а остварена просјечна оцјена на задацима објективног типа износи 2,59. Разлика у просјечним оцјенама из српског језика на полугодишту и оних остварених на задацима објективног типа је 1,33.

Ученици са Регије Добој, на нивоу 18 основних школа, су остварили **низак ниво постигнућа или 51,93 %**, што је за **3,28 % слабији** резултат него школске 2018/19. године.

Табела 7: Преглед провере постигнућа ученика на Регији Добој

Р. Б.	Школа	Ниво школе		Постигнућа – ниво одјељења				Ниво постигнућа школе		
		Број одјељења	Број ученика	ВНП	СНП	ННП	НЗП	Укупно бодова	Проценат на нивоу школе (%)	ПО – 1. полугодиште
1.	Школа 1	2	22	1	1	0	0	345	65,34	4,14
2.	Школа 2	2	9	1	0	0	1	138	63,89	3,78
3.	Школа 3	8	73	1	3	2	2	1045	59,65	3,95
4.	Школа 4	4	30	0	2	1	1	417	57,92	3,83
5.	Школа 5	4	34	0	2	0	2	457	56,00	4,24
6.	Школа 6	5	92	0	2	3	0	1208	54,71	4,01
7.	Школа 7	9	56	1	2	2	4	715	53,20	4,19
8.	Школа 8	7	81	0	2	4	1	988	50,82	4,35
9.	Школа 9	6	35	0	0	4	2	421	50,12	3,97
10.	Школа 10	3	20	0	1	0	2	240	50,00	3,80
11.	Школа 11	4	54	0	0	3	1	618	47,69	4,13
12.	Школа 12	2	21	0	0	1	1	237	47,02	3,90
13.	Школа 13	3	24	0	0	1	2	258	44,79	3,63
14.	Школа 14	2	3	0	0	1	1	32	44,44	3,00
15.	Школа 15	1	11	0	0	0	1	111	42,05	3,73
16.	Школа 16	3	18	0	1	0	2	176	40,74	4,06
17.	Школа 17	3	12	0	0	1	2	104	36,11	4,08
18.	Школа 18	2	22	0	0	0	2	180	34,09	3,64
Сумарни подаци		70	617	4	16	23	27	7690	51,93	3,92

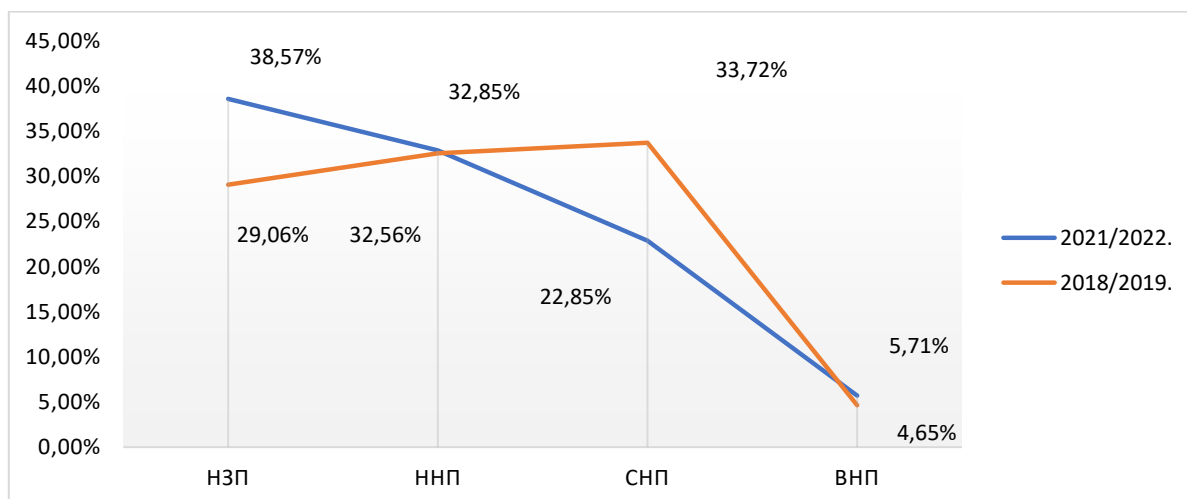
Сумирањем резултата спољашње провере по нивоима постигнућа на нивоу одјељења добијени су резултати који су представљени у Табели 8. На нивоу четири или 5,71% одјељења остварен је висок ниво постигнућа, што је исто као 2019. године, када се упоређује број одјељења. На нивоу 16 или 22,85% одјељења ученици су остварили средњи ниво постигнућа, што је за 10,87 % мање одјељења него 2019. Велики је број одјељења, као и 2019. године, који имају низак (23 одјељења или 32,85%) и незадовољавајући (27 или 38,57%) ниво постигнућа.

Слика 10: Приказ резултата провјере постигнућа ученика за Регију Добој

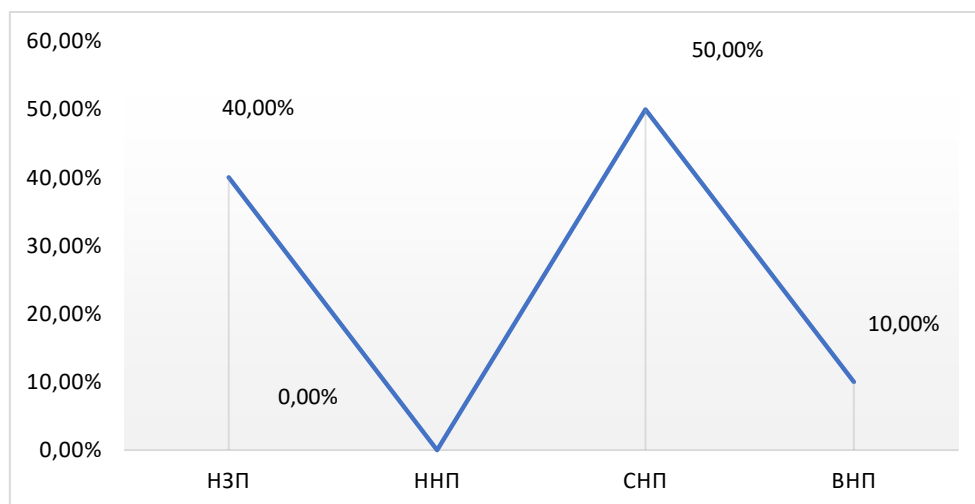
Табела 8: Преглед броја одјељења по нивоима постигнућа на Регији Добој

Ниво постигнућа	Број одјељења		Процент одјељења (%)	
	2018/19	2021/22.	2018/19	2021/22.
НЗП	25	27	29,06	38,57
ННП	28	23	32,56	32,85
СНП	29	16	33,72	22,85
ВНП	4	4	4,65	5,71
Укупно:	86	70	100	100

Слика 11: Приказ нивоа постигнућа одјељења на нивоу Регије Добој за 2018/2019. и 2021/2022. школску годину

Анализирајући резултате по задацима које су ученици рјешавали можемо закључити да су на Регији Добој само два или 10 % задатака ријешили на високом нивоу постигнућа (за 25 % мање задатака са високим нивоом постигнућа), док су у десет или 50% задатака остварили средњи ниво постигнућа (за 10 % више задатака). За чак осам или 40% задатака ученици су имали незадовољавајући ниво постигнућа (за 20% задатака више него 2019.), док низак ниво нису имали нити у једном задатку. Нивои постигнућа по задацима су приказани у Табели 9.

Слика 12: Нивои постигнућа по задацима за Регију Добој

Табела 9: Преглед резултата, нивои постигнућа по задацима

Редни број задатка	%	Ниво постигнућа
1.	72,93	СНП
2.	62,56	СНП
3.	65,96	СНП
4.	68,07	СНП
5.	84,44	ВНП
6.	41,49	НЗП
7.	63,21	СНП
8.	86,39	ВНП
9.	59,97	СНП
10.	33,06	НЗП
11.	61,10	СНП
12.	44,25	НЗП
13.	44,41	НЗП
14.	64,34	СНП
15.	70,50	СНП
16.	59,32	СНП
17.	41,33	НЗП
18.	38,25	НЗП
19.	19,45	НЗП
20.	33,14	НЗП

Осми (86,39 %) и пети (84,44%) задатак ученици су најуспјешније ријешили, што значи да су најсигурнији били при: разликовању врсте писаног казивања (описивање, приповиједање, дијалог, монолог) на основу прочитаног текста и проналажењу личних замјеница у датој реченици.

Ученици са Регије Добој су испољили висок степен несигурност при рјешавању деветнаестог (19,45 %), десетог (33,06%), двадесетог (33,14 %) и осамнаестог (38,25 %) задатка, а то значи да су били несигурни приликом: примјене правописних правила (писање великог слова), препознавања и разликовања књижевне врсте, примјене знања о глаголским временима тј. претварању глаголских облика, те приликом читања са истраживањем и извођења закључка на основу информација из прочитаног текста

Према постигнутим резултатима најуспјешнији су били ученици основних школа на Регији Добој чија су постигнућа: 65,34%, 63,89% и 59,65%.

Несигурност при рјешавању задатака објективног типа, на Регији Добој, испољили су ученици основних школа чија су постигнућа била: 34,09%, 36,11% и 40,74%.

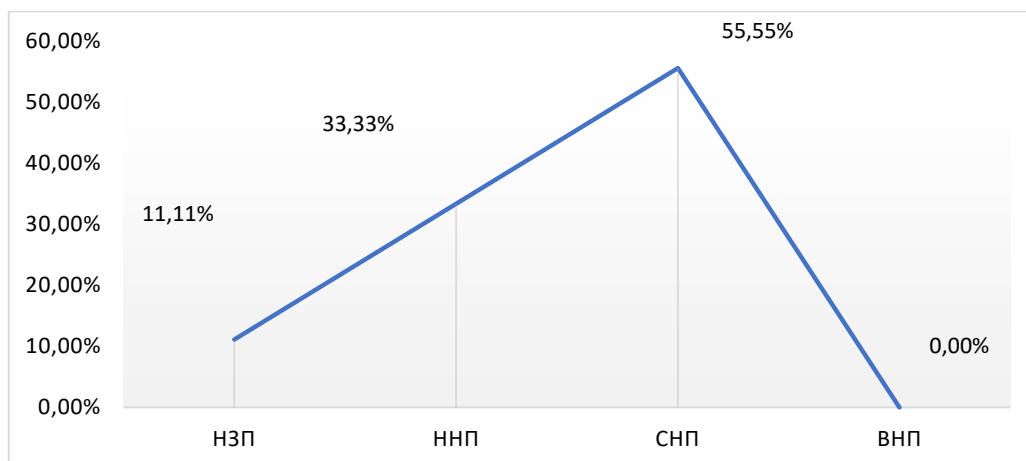
РЕГИЈА БИЈЕЉИНА

На подручју Регије Бијељина у узорку је било 9 основних школа, а 483 ученика (за 33 ученика мање него 2019.) разврстаних у 50 одјељења/група (за 14 одјељења/група више) је приступило провјери. Провјери постигнућа није приступило 19 или 3,78% ученика. У Табели 10 приказујемо резултате провјере постигнућа на Регији Бијељина.

Табела 10: Преглед провјере постигнућа ученика на Регији Бијељина

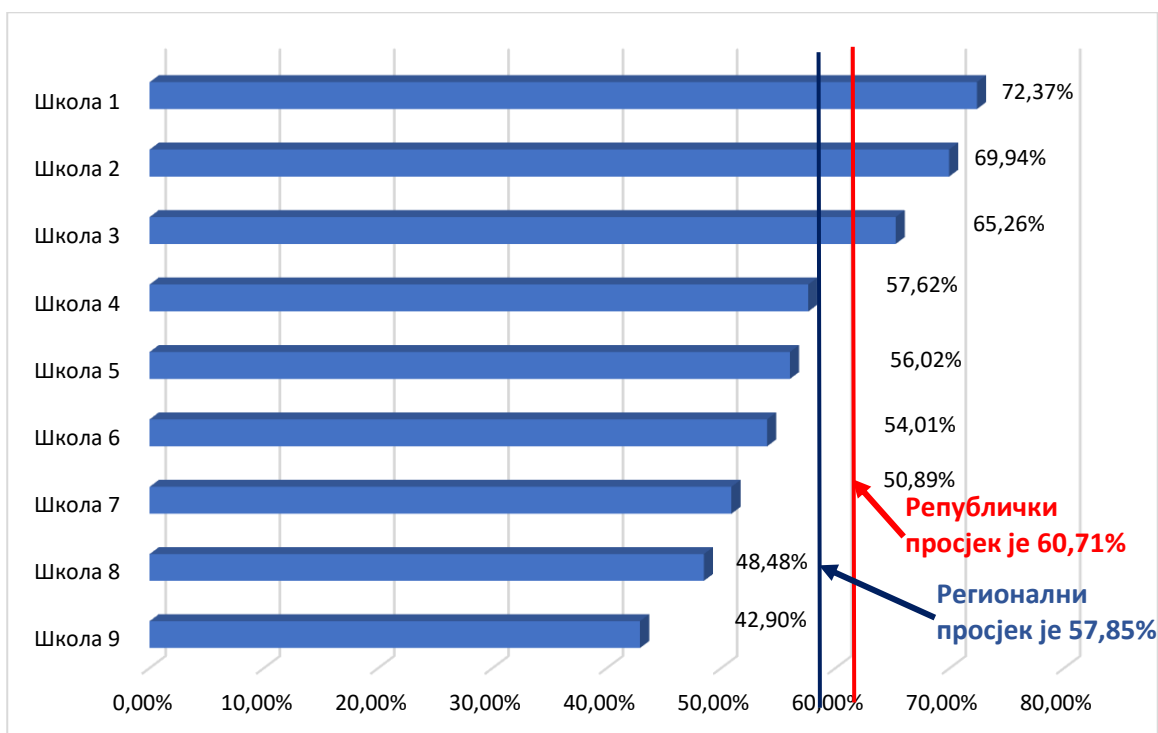
Р. Б.	Школа	Ниво школе		Постигнућа – ниво одјељења				Ниво постигнућа школе		
		Број одјељења	Број ученика	ВНП	СНП	ННП	НЗП	Укупно бодова	Проценат на нивоу школе (%)	ПО – 1. полугодиште
1.	Школа 1	2	19	0	2	0	0	330	72,37	4,00
2.	Школа 2	2	14	1	1	0	0	235	69,94	4,21
3.	Школа 3	9	160	0	8	0	1	2647	65,23	4,30
4.	Школа 4	5	35	1	2	1	1	484	57,62	4,14
5.	Школа 5	11	36	1	5	2	3	484	56,02	4,40
6.	Школа 6	3	27	0	1	2	0	350	54,01	4,11
7.	Школа 7	8	145	0	2	5	1	1771	50,89	4,42
8.	Школа 8	4	11	0	2	0	2	128	48,48	3,64
9.	Школа 9	6	27	0	3	1	2	278	42,90	4,19
Сумарни подаци		50	483	3	26	11	10	6707	57,85	4,15

Према подацима из табеле може се закључити да су ученици на нивоу пет или 55,55 % основних школа Регије Бијељина остварили средњи ниво постигнућа (за 22,22 % школа више), на нивоу 3 или 33,33 % школа ученици су имали низак ниво постигнућа (за 22,22% школа мање), док су у једној или 11,11% основних школа ученици имали незадовољавајућа постигнућа (исто као и 2019. године). Распон постигнућа по школама се кретао од 42,9 % рјешености по задатку до 72,37% рјешености по задатку.

Слика 13: Нивои постигнућа за Регију Бијељина

Просјечна оцјена на првом полугодишту из српског језика на Регији Бијељина је била 4,15, а на задацима објективног типа 2,89. Разлика просјечних оцјена из српског језика на полугодишту и оних остварених на задацима објективног типа на Регији Бијељина је 1,26. Укупна постигнућа ученика из девет основних школа са Регије Бијељина су **57,85% или средњи ниво постигнућа**, што је у односу на школску 2018/19. годину за 4,3% бољи резултат.

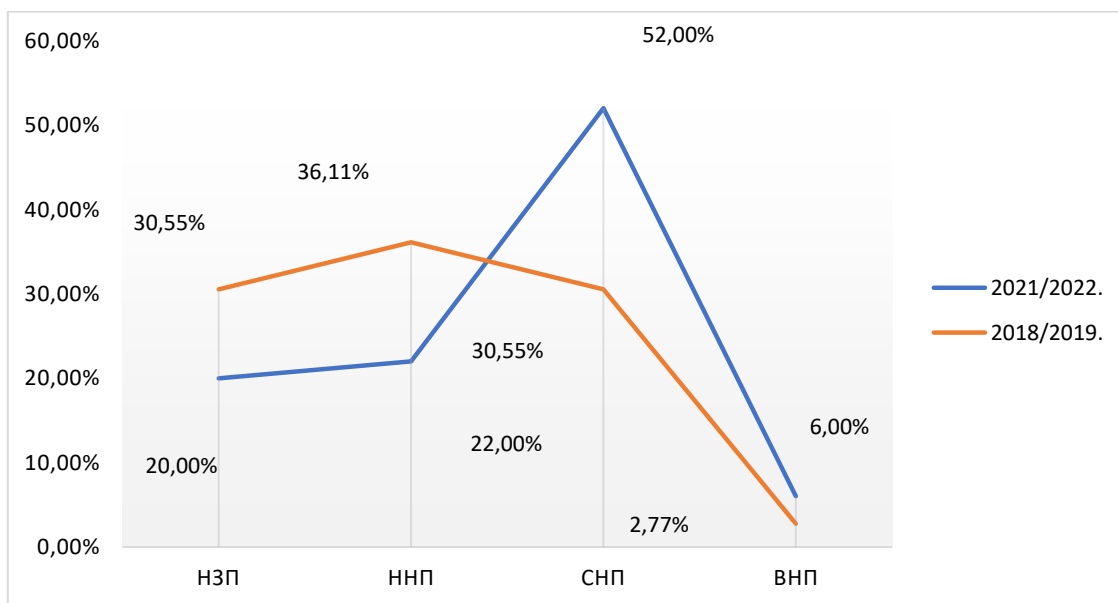

Слика 14: Приказ резултата провјере постигнућа ученика за Регију Бијељина

Подаци о оствареним постигнућима ученика на нивоу одјељења (Табела 11) нам указују да је 42 % одјељења имало низак (22% одјељења) и незадовољавајући (20% одјељења) ниво постигнућа, што је за 24 % мање одјељења него 2019. На нивоу три или 6 % одјељења (за 3,23 % више одјељења) на Регији Бијељина ученици су остварили висок ниво постигнућа, док су на нивоу 26 или 52 % одјељења остварили средњи ниво постигнућа (за 21, 45 % одјељења више него 2019. године је остварило средњи ниво постигнућа).

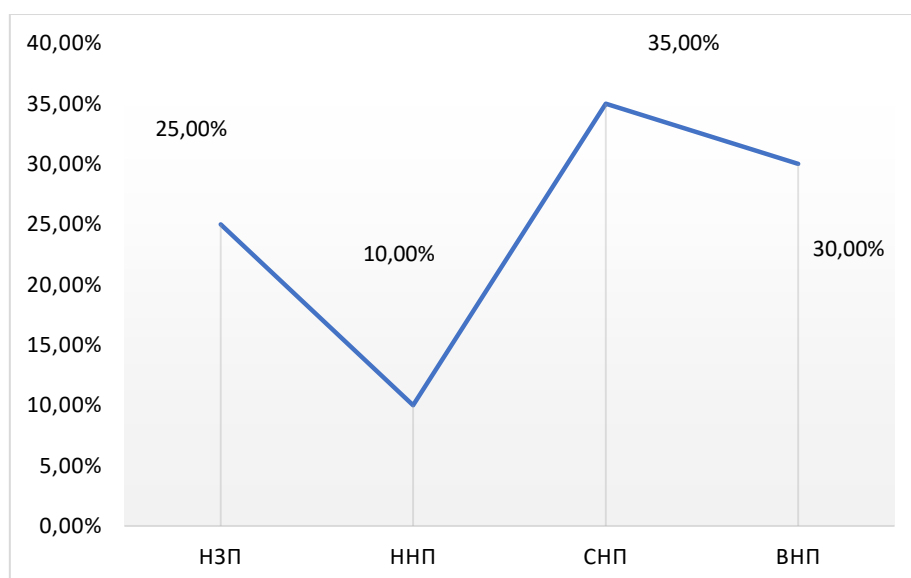
Табела 11: Преглед броја одјељења по нивоима постигнућа на Регији Бијељина

Ниво постигнућа	Број одјељења		Проценат одјељења (%)	
	2018/19	2021/22.	2018/19	2021/22.
НЗП	11	10	30,55	20
ННП	13	11	36,11	22
СНП	11	26	30,55	52
ВНП	1	3	2,77	6
Укупно:	36	50	100	100

Слика 15: Приказ нивоа постигнућа одјељења на нивоу Регије Бијељина за 2018/2019. и 2021/2022. школску годину

Анализирајући резултате по задацима које су ученици рјешавали можемо закључити да су на Регији Бијељина шест или 30% задатака ријешили на високом нивоу постигнућа (за 10 % више него 2019.), док су у седам или 35% задатака остварили средњи ниво постигнућа (за 20% задатака мање). Низак ниво постигнућа ученици су имали у два или 10 % задатака, али су у чак пет или 25% задатака имали незадовољавајући ниво постигнућа. Нивои постигнућа по задацима су приказани у Табели 12.

Слика 16: Нивои постигнућа по задацима за Регију Бијељина

Табела 12: Преглед резултата, нивои постигнућа по задацима

Редни број задатка	%	Ниво постигнућа
1.	82,82	ВНП
2.	62,32	СНП
3.	78,26	ВНП
4.	68,32	СНП
5.	90,68	ВНП
6.	43,48	НЗП
7.	56,11	СНП
8.	92,13	ВНП
9.	69,98	СНП
10.	32,71	НЗП
11.	77,43	ВНП
12.	59,42	СНП
13.	53,62	ННП
14.	73,50	СНП
15.	76,81	ВНП
16.	63,98	СНП
17.	39,54	НЗП
18.	44,20	НЗП
19.	22,77	НЗП
20.	47,00	ННП

Осми (92,13%), пети (90,68%) и први (82,82%) задатак ученици са Регије Бијељина су најуспјешније ријешили, што значи да су најсигурнији били при: разликовању врсте писаног казивања (описивање, приповиједање, дијалог, монолог) на основу прочитаног текста, проналажењу личних замјеница, разликовању врста именица (заједничке, властите, збирне, градивне).

Несигурност су ученици са Регије Бијељина исказали при рјешавању деветнаестог (22,77 %), десетог (32,71 %) и седамнаестог (39,54%) задатка, а то значи да су били несигурни приликом: примјене правописних правила (писање великог слова), препознавања и разликовања књижевне врсте, те разликовања реченица по значењу (изјавне, упитне, узвичне) и облику (потврдне, одричне).

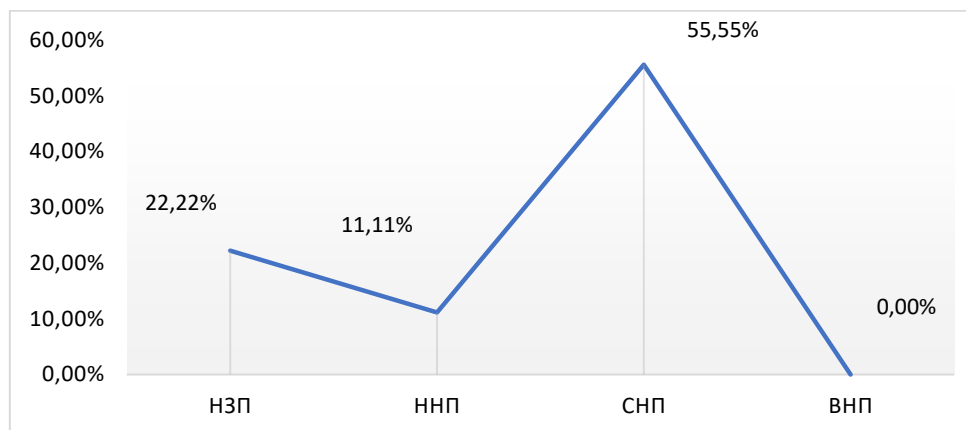
Према постигнутим резултатима најуспјешнији су били ученици основних школа на Регији Бијељина чија постигнућа су била: 72,37%, 69,94% и 65,26%.

Несигурност при рјешавању задатака објективног типа, на Регији Бијељина, испољили су ученици основних школа чија су постигнућа била: 42,9%, 48,48% и 50,89%.

РЕГИЈА БИРАЧ

На Регији Бирач у узорку за спољашњу провјеру постигнућа ученика било је 8 основних школа (1 школа више), 26 одјељења/групе (за 3 мање) и 281 ученик је приступио провјери (за 183 ученика мање него 2019.). Провјери постигнућа није приступило 7 или 2,44% ученика. Према подацима из Табеле 13 може се закључити да су ученици на нивоу пет или 55,55 %

основних школа Регије Бирач остварили средњи ниво постигнућа (за 41,27 % школа више), на нивоу једне или 11,11% основних школа ученици су имали низак ниво постигнућа (за 17,46 % школа мање), док су на нивоу двије или 22,22% основних школа ученици имали незадовољавајућа постигнућа (за 34,92 % школа мање).

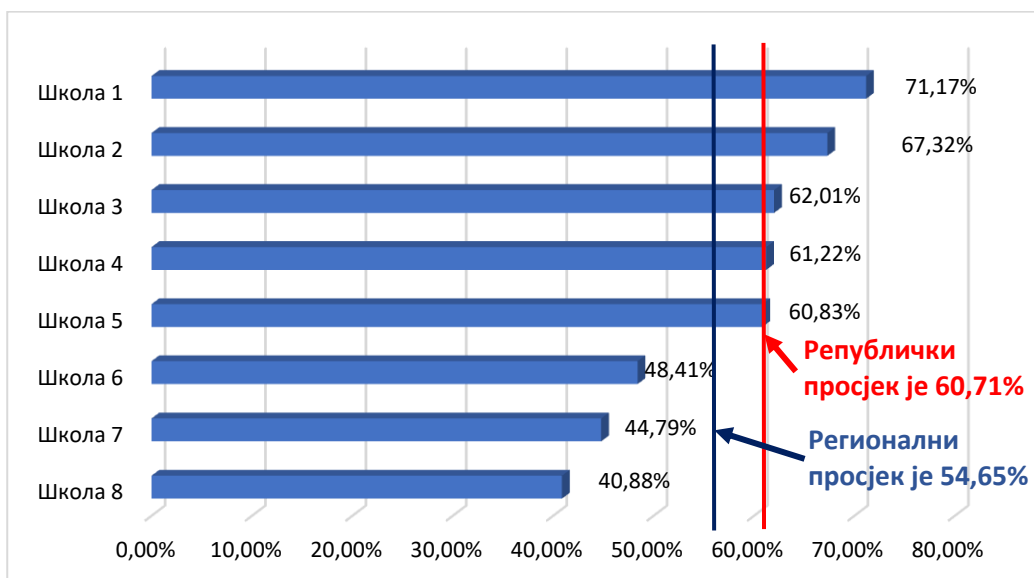
Слика 17: Нивои постигнућа за Регију Бирач

Распон постигнућа по школама на Регији Бирач се кретао од 40,88 % рјешености по задатку до 71,17 % рјешености по задатку. Укупна постигнућа ученика из осам основних школа са Регије Бирач су **54,65 % или низак ниво постигнућа**, што је за 7,99% бољи резултат у односу на школску 2018/19. годину.

Табела 13: Преглед провјере постигнућа ученика на Регији Бирач

Р. Б.	Школа	Ниво школе		Постигнућа – ниво одјељења				Ниво постигнућа школе		
		Број одјељења	Број ученика	ВНП	СНП	ННП	НЗП	Укупно бодова	Проценат на нивоу школе (%)	ПО – 1. полугодиште
1.	Школа 1	5	61	2	3	0	0	1042	71,17	4,15
2.	Школа 2	3	19	0	3	0	0	307	67,32	3,84
3.	Школа 3	4	34	0	4	0	0	506	62,01	3,82
4.	Школа 4	3	26	0	2	0	1	382	61,22	4,35
5.	Школа 5	2	5	1	0	0	1	73	60,83	4,40
6.	Школа 6	2	21	0	0	2	0	244	48,41	3,81
7.	Школа 7	1	4	0	0	0	1	43	44,79	3,75
8.	Школа 8	6	111	0	0	0	6	1089	40,88	3,92
Сумарни подаци		26	281	3	12	2	9	3686	54,65	4,00

Просјечна оцјена, коју су ученици Регије Бирач остварили на крају првог полугодишта из српског језика износила је 4,00, а на задацима објективног типа ученици су остварили просјечну оцјену 2,73. Разлика просјечних оцјена из српског језика на полугодишту и оних остварених на задацима објективног типа је 1,27.

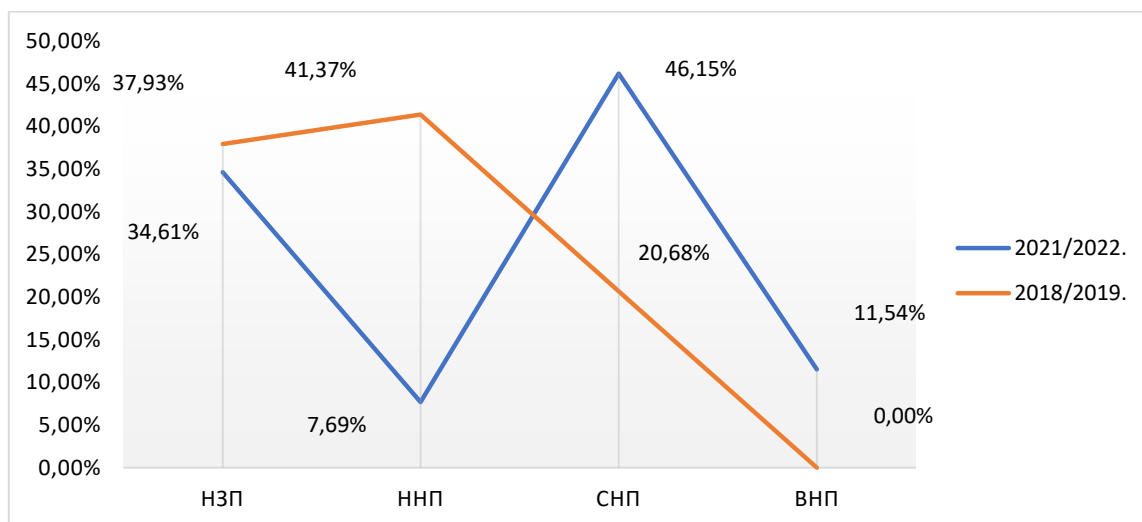

Слика 18: Приказ резултата провјере постигнућа ученика за Регију Бирач

Подаци из Табеле 14 нас наводе на закључак да су ученици на нивоу 42,3% одјељења имали низак (7,69% одјељења) и незадовољавајући (34,61% одјељења) ниво постигнућа, што је за 36,7 % мање одјељења са овим нивоом постигнућа него 2019. године. На нивоу дванаест или 46,15% одјељења ученици су остварили средњи ниво постигнућа (за 25,47 % одјељења више), док су ове године на нивоу три или 11,54 % одјељења ученици остварили висок ниво постигнућа.

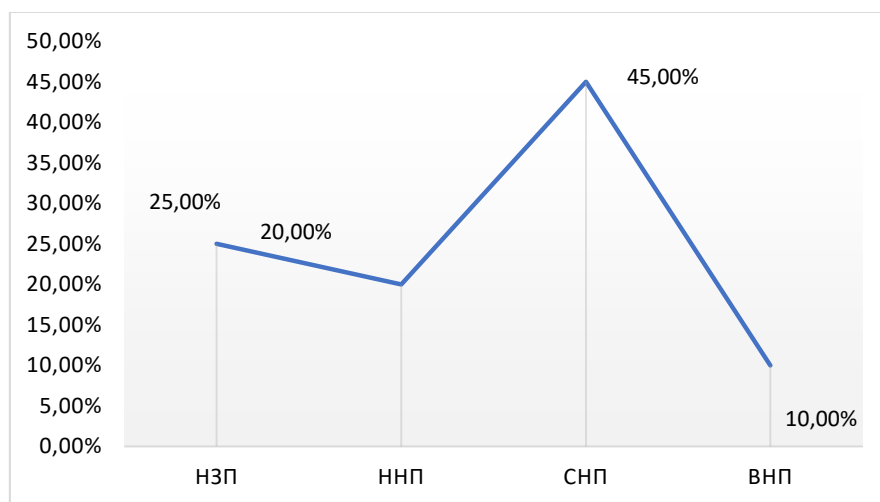
Табела 14: Преглед броја одјељења по нивоима постигнућа на Регији Бирач

Ниво постигнућа	Број одјељења		Проценат одјељења (%)	
	2018/19	2021/22.	2018/19	2021/22.
НЗП	11	9	37,93	34,61
ННП	12	2	41,37	7,69
СНП	6	12	20,68	46,15
ВНП	-	3	-	11,54
Укупно:	29	26	100	100

Слика 19: Приказ нивоа постигнућа одјељења на нивоу Регије Бирач за 2018/2019. и 2021/2022. школску годину

Анализирајући резултате по задацима које су ученици рјешавали можемо закључити да су на Регији Бирач само два или 10% задатака ријешили на високом нивоу постигнућа, док су у девет или 45% задатака остварили средњи ниво постигнућа (за 10% више задатака). Низак ниво постигнућа ученици су имали у четири или 20 % задатака (за 10 % више), а исто толико тј. пет или 25% задатака имали су незадовољавајући ниво постигнућа (за 25 % задатака је мање). Нивои постигнућа по задацима су приказани у Табели 15.

Слика 20: Нивои постигнућа по задацима за Регију Бирач

Као најуспјешније ријешене задатке ученици са Регије Бирач су ријешили осми (91,10%) и пети (87,90%) задатак. Успјешним рјешавањем наведених задатака ученици су исказали сигурност при: разликовању врсте писаног казивања (описивање, приповиједање, дијалог, монолог) на основу прочитаног текста и проналажењу личних замјеница у датом реченици.

Табела 15: Преглед резултата, нивои постигнућа по задацима

Редни број задатка	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
%	74,02	51,60	73,31	65,84	87,90	39,50	54,45	91,10	63,70	31,32
Ниво постигнућа	СНП	ННП	СНП	СНП	ВНП	НЗП	ННП	ВНП	СНП	НЗП
Редни број задатка	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
%	74,73	65,48	51,25	62,99	58,36	60,14	38,61	43,06	20,82	50,53
Ниво постигнућа	СНП	СНП	ННП	СНП	СНП	СНП	НЗП	НЗП	НЗП	ННП

Несигурност ученика Регије Бирач исказана је при рјешавању деветнаестог (20,82%), десетог (31,32%), седамнаестог (38,61 %) и осамнаестог (43,06 %) задатка, а то значи да су били несигурни приликом: примјене правописних правила (писање великог слова), препознавања књижевне врсте, разликовања реченица по значењу и облику, те уочавања главних реченичких дијелова и издвајања прилошке одредбе за мјесто и вријеме.

Према постигнутим резултатима најуспјешнији су били ученици основних школа на Регији Бирач чија су постигнућа била: 71,17%, 67,32% и 62,01%.

Несигурност при рјешавању задатака објективног типа, на Регији Бирач, испољили су ученици основних школа чија су постигнућа била: 40,88%, 44,79% и 48,41%.

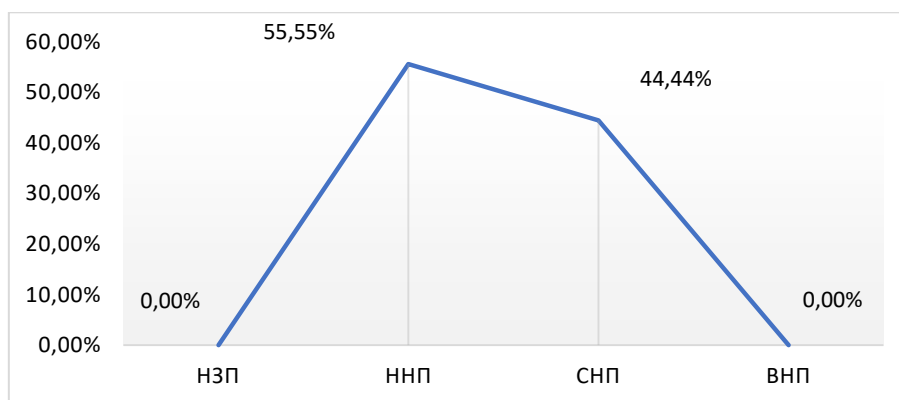
САРАЈЕВСКО-РОМАНИЈСКА РЕГИЈА

У Сарајевско - романијској регији у узорку за спољашњу провјеру постигнућа ученика петог разреда из српског језика било је 9 школа, 31 одјељење/група и 427 ученика (за 47 ученика мање, а исти број школа и одјељења био је 2019. години). Провјери постигнућа није приступило 12 или 2,73% ученика. У Табели 16 приказани су резултати по школама, на нивоу одјељења и укупна постигнућа ученика на Сарајевско-романијској регији.

Табела 16: Преглед провјере постигнућа ученика на Сарајевско-романијској регији

Р. Б.	Школа	Ниво школе		Постигнућа – ниво одјељења				Ниво постигнућа школе		
		Број одјељења	Број ученика	ВНП	СНП	ННП	НЗП	Укупно бодова	Проценат на нивоу школе (%)	ПО – 1. полугодиште
1.	Школа 1	3	72	1	2	0	0	1291	74,71	4,42
2.	Школа 2	1	4	0	1	0	0	63	65,63	4,25
3.	Школа 3	2	31	0	2	0	0	447	60,08	4,06
4.	Школа 4	4	31	0	2	1	1	412	55,38	4,26
5.	Школа 5	4	36	0	1	2	1	466	53,94	4,33
6.	Школа 6	6	87	1	2	2	1	1037	49,66	4,00
7.	Школа 7	6	83	0	0	3	3	940	47,19	3,98
8.	Школа 8	4	61	0	1	0	3	678	46,31	4,13
9.	Школа 9	1	22	0	0	1	0	244	46,21	3,64
Сумарни подаци		31	427	2	11	9	9	5578	54,43	4,12

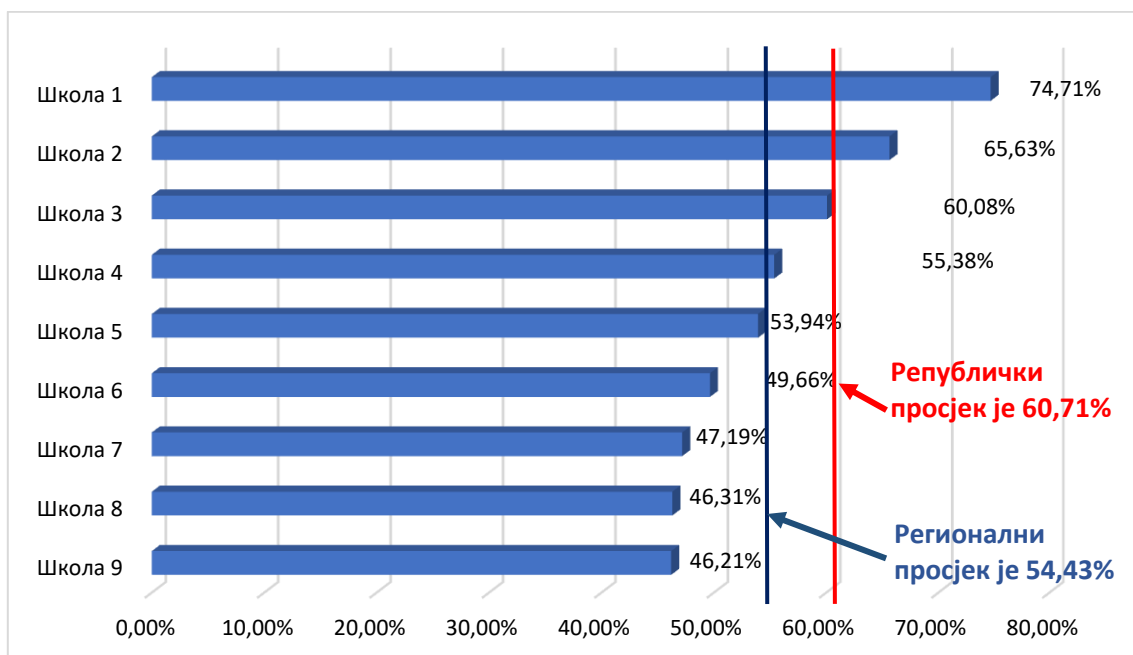
Према подацима из претходне табеле може се закључити да су ученици на нивоу пет или 55,55% основних школа Сарајевско-романијске регије имали низак ниво постигнућа, а на нивоу четири или 44,44% основних школа ученици су имали средњи ниво постигнућа. Висок и незадовољавајући ниво постигнућа није имала нити једна основна школа са Сарајевско-романијске регије. Распон постигнућа по школама на Сарајевско-романијској регији се кретао од 46,21 % рјешености по задатку до 74,71% рјешености по задатку.

Слика 21: Нивои постигнућа за Сарајевско-романијску регију

Просјечна оцјена, коју су ученици Сарајевско-романијске регије остварили на крају првог полугодишта из српског језика износила је 4,13, а на задацима објективног типа ученици су остварили просјечну оцјену 2,72. Разлика просјечних оцјена из српског језика на полугодишту и оних остварених на задацима објективног типа је 1,41.

Укупна постигнућа ученика из девет основних школа са Сарајевско-романијске регије су **54,43 %** или **низак ниво постигнућа**, што је за 1,68% слабији резултат у односу на школску 2018/19. годину.

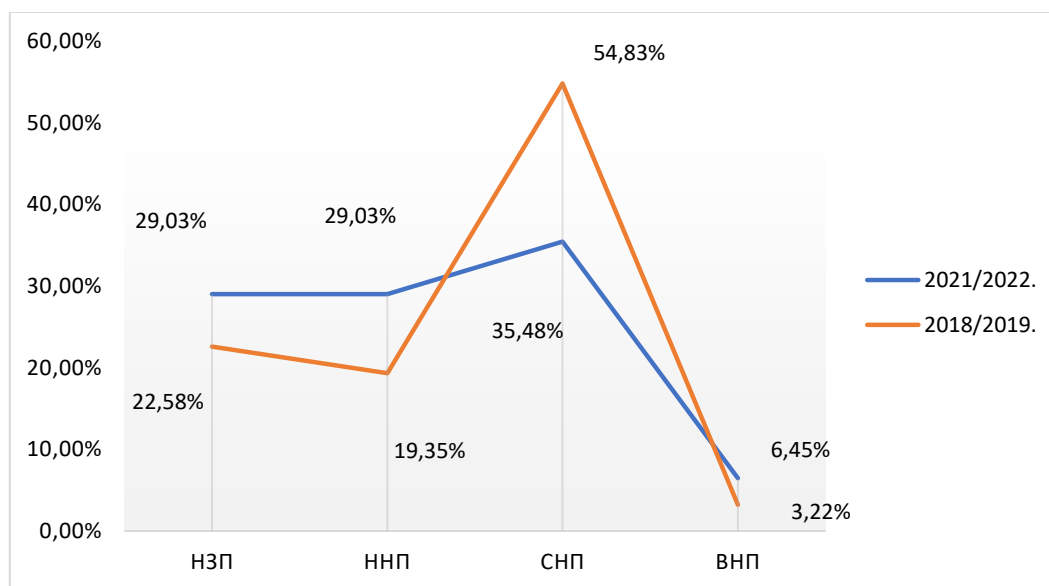

Слика 22: Приказ резултата провјере постигнућа ученика за Сарајевско-романијску регију

Подаци из Табеле 17 нас наводе на закључак да су ученици на нивоу 58,06 % одјељења имали низак (29,03% одјељења) и незадовољавајући (29,03% одјељења) ниво постигнућа (за 17% одјељења више). На нивоу 11 или 35,48% одјељења ученици су остварили средњи ниво постигнућа (за 19,35 % мање одјељења него 2019.), док је на нивоу два или 6,45% одјељења остварен висок ниво постигнућа.

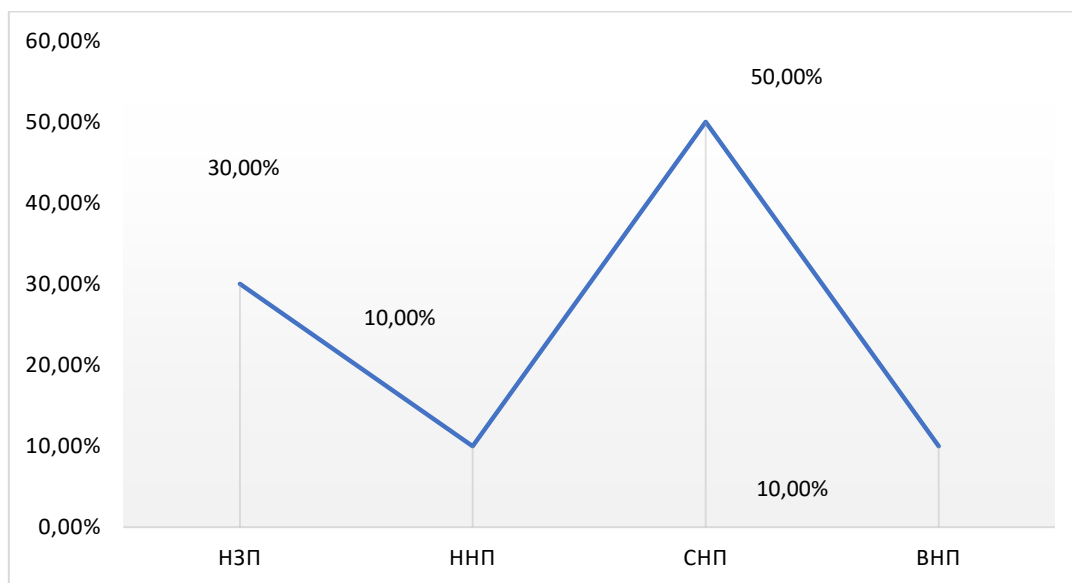
Табела 17: Преглед броја одјељења по нивоима постигнућа на Сарајевско-романијској регији

Ниво постигнућа	Број одјељења		Проценат одјељења (%)	
	2018/19	2021/22.	2018/19	2021/22.
НЗП	7	9	22,58	29,03
ННП	6	9	19,35	29,03
СНП	17	11	54,83	35,48
ВНП	1	2	3,22	6,45
Укупно:	31	31	100	100

Слика 23: Приказ нивоа постигнућа одјељења на нивоу Сарајевско-романијске регије за 2018/2019. и 2021/2022. школску годину

Анализирајући резултате по задацима које су ученици рјешавали можемо закључити да су на Сарајевско-романијској регији само два или 10% задатака ријешили на високом нивоу постигнућа (за 20 % мање задатака), док су у чак десет или 50% задатака остварили средњи ниво постигнућа (за 5% више). Низак ниво постигнућа ученици су имали у два или 10% задатака, али су у шест или 30% задатака имали незадовољавајући ниво постигнућа (за 10 % више задатака са незадовољавајућем нивоу него 2019.). Нивои постигнућа по задацима су приказани у Табели 18.

Слика 24: Нивои постигнућа по задацима за Сарајевско-романијску регију

Табела 18: Преглед резултата, нивои постигнућа по задацима

Редни број задатка	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
%	73,30	54,80	69,32	68,85	89,46	40,52	56,44	90,87	66,74	29,51
Ниво постигнућа	СНП	ННП	СНП	СНП	ВНП	НЗП	СНП	ВНП	СНП	НЗП
Редни број задатка	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
%	69,56	59,72	43,79	71,19	72,60	67,68	41,80	37,94	12,76	48,48
Ниво постигнућа	СНП	СНП	НЗП	СНП	СНП	СНП	НЗП	НЗП	НЗП	ННП

Као најуспјешније ријешене задатке ученици са Сарајевско-романијске регије су ријешили осми (90,87%) и пети (89,46%) задатак. Успјешним рјешавањем наведених задатака ученици су исказали сигурност при: разликовању врсте писаног казивања (описивање, приповиједање, дијалог, монолог) на основу прочитаног текста, те проналажењу личних замјеница.

Несигурност ученика Сарајевско-романијске регије исказана је при рјешавању деветнаестог (12,76%), десетог (29,51%), осамнаестог (37,94%) и шестог (40,52%) задатка, а то значи да су били несигурни приликом: примјене правописних правила (писање великог слова), препознавања књижевне врсте, препознавања главних реченичких дијелова и издвајања прилошке одредбе за мјесто и вријеме у датој реченици, те правилног писања бројева.

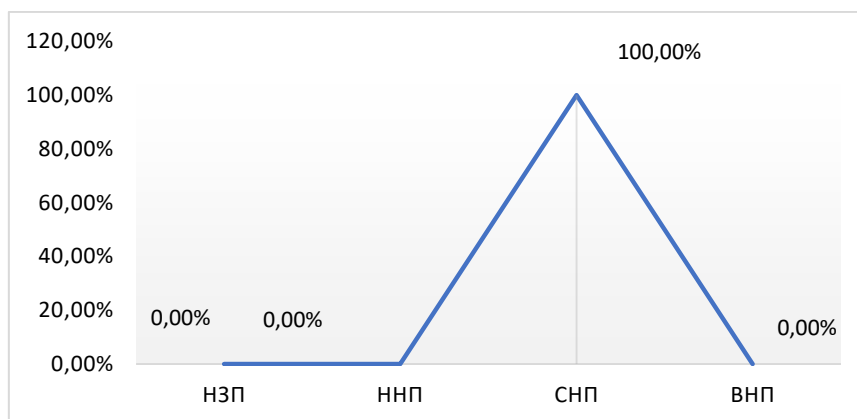
Према постигнутим резултатима најуспјешнији су били ученици основних школа на Сарајевско-романијској регији чија су постигнућа била: 74,71%, 65,63% и 60,08%.

Несигурност при рјешавању задатака објективног типа, на Сарајевско-романијској регији, испољили су ученици основних школа чија су постигнућа била: 46,21%, 46,31% и 47,19%.

РЕГИЈА ХЕРЦЕГОВИНА

На подручју Регије Херцеговина у узорку су биле 4 школе (за 1 мање), 25 одјељења/група (за 10 више одјељења/група), 346 ученика (за 106 ученика више). Провјери постигнућа није приступило 10 или 2,81% ученика.

Према подацима из Табеле 19 може се закључити да су ученици на нивоу све четири или 100 % основних школа Регије Херцеговина остварили средњи ниво постигнућа. Висок, низак и незадовољавајући ниво није имала нити једна основна школа на Регији Херцеговина. Распон постигнућа по школама на Регији Херцеговина се кретао од 59,46% рјешености по задатку до 74,94% рјешености по задатку. Укупна постигнућа ученика из четири основне школе са Регије Херцеговина су **64,97 %** или **средњи ниво постигнућа**, што је за 2,44 % бољи резултат у односу на школску 2018/19. годину.

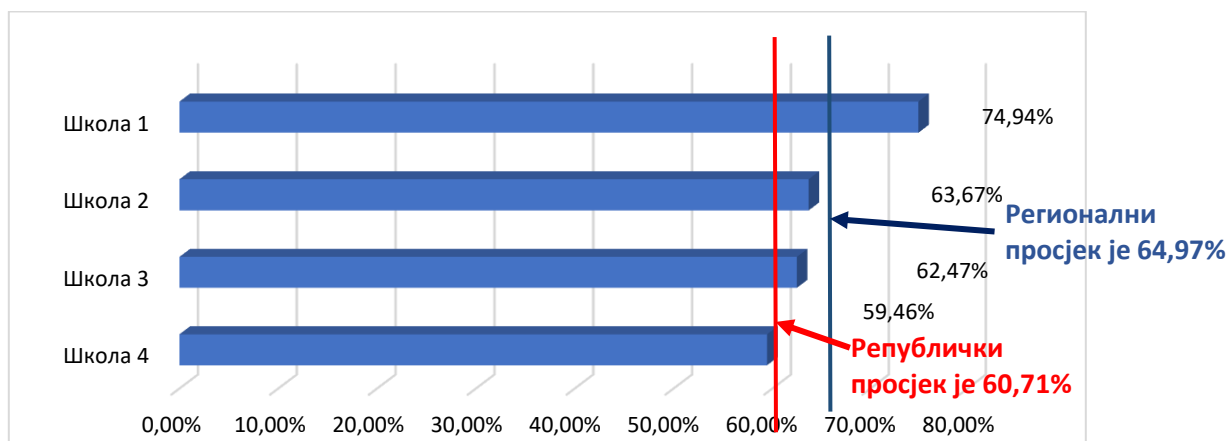

Слика 25: Нивои постигнућа за Регију Херцеговина

Просјечна оцјена, коју су ученици Регије Херцеговина остварили на крају првог полугодишта из српског језика износила је 4,33, а на задацима објективног типа ученици су остварили просјечну оцјену 3,25. Разлика просјечних оцјена из српског језика на полугодишту и оних остварених на задацима објективног типа је 1,08.

Табела 19: Преглед провјере постигнућа ученика на Регији Херцеговина

Р. Б.	Школа	Ниво школе		Постигнућа – ниво одјељења				Ниво постигнућа школе		
		Број одјељења	Број ученика	ВНП	СНП	ННП	НЗП	Укупно бодова	Проценат на нивоу школе (%)	ПО – 1. полугодиште
1.	Школа 1	5	75	3	2	0	0	1349	74,94	4,16
2.	Школа 2	8	89	1	5	1	1	1360	63,67	4,24
3.	Школа 3	8	123	0	5	2	1	1844	62,47	4,49
4.	Школа 4	4	59	0	3	1	0	842	59,46	4,44
Сумарни подаци		25	346	4	15	4	2	5395	64,97	4,33

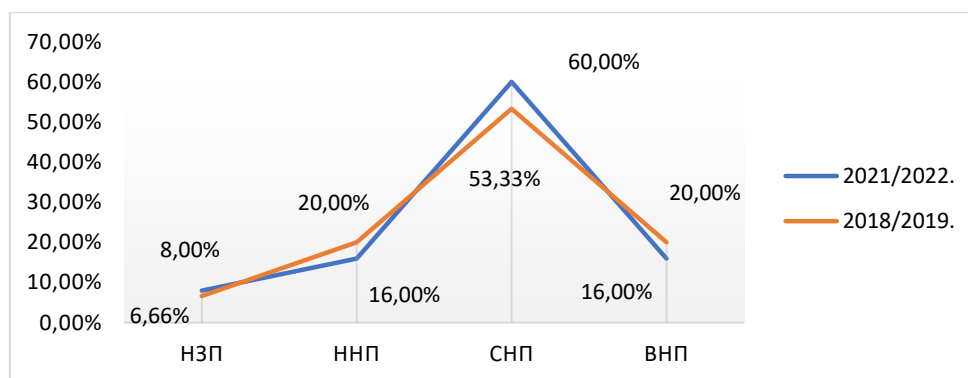

Слика 26: Приказ резултата провјере постигнућа ученика за Регију Херцеговина

На основу података из Табеле 20 евидентно је да су ученици на нивоу 15 или 60 % одјељења имали средњи ниво постигнућа, а на нивоу по четири или по 16 % одјељења су остварили висок и низак ниво постигнућа. На нивоу два или 8 % одјељења ученици су имали незадовољавајућа постигнућа.

Табела 20: Преглед броја одјељења по нивоима постигнућа на Регији Херцеговина

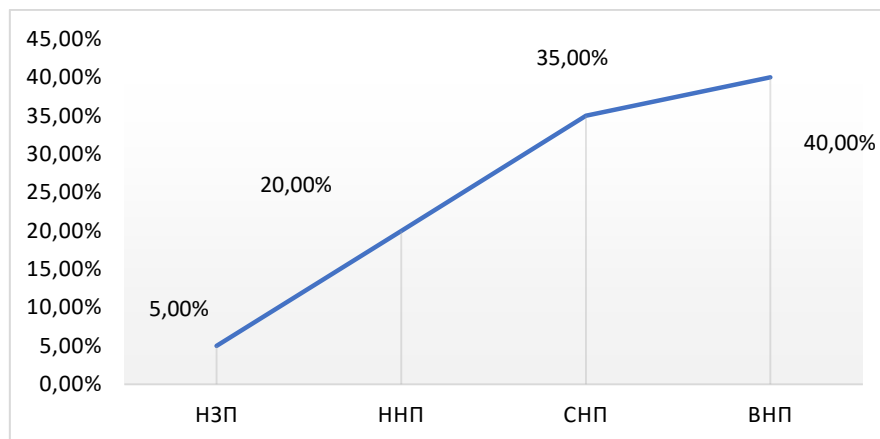
Ниво постигнућа	Број одјељења		Процент одјељења (%)	
	2018/19	2021/22.	2018/19	2021/22.
НЗП	1	2	6,66	8,0
ННП	3	4	20	16,0
СНП	8	15	53,33	60,0
ВНП	3	4	20	16,0
Укупно:	15	25	100	100

Слика 27: Приказ нивоа постигнућа одјељења на нивоу Регије Херцеговина за 2018/2019. и 2021/2022. школску годину

Анализирајући резултате по задацима које су ученици рјешавали можемо закључити да су на Регији Херцеговина чак осам или 40% задатака ријешили на високом нивоу постигнућа (за 5 % мање задатака), док су у седам или 35% задатака остварили средњи ниво постигнућа

(исти број задатака као и 2019.). Низак ниво постигнућа ученици су имали у четири или 20% задатака (за 5% више), док су само у једном или 5% задатака имали незадовољавајући ниво постигнућа (исто као и 2019.). Нивои постигнућа по задацима су приказани у Табели 21.

Слика 28: Нивои постигнућа по задацима за Регију Херцеговина

Табела 21: Преглед резултата, нивои постигнућа по задацима

Редни број задатка	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
%	86,71	69,08	90,75	71,68	91,33	49,71	67,63	93,06	71,68	49,42
Ниво постигнућа	ВНП	СНП	ВНП	СНП	ВНП	ННП	СНП	ВНП	СНП	ННП
Редни број задатка	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
%	76,30	63,58	60,40	76,01	82,66	78,90	53,90	62,43	27,60	46,24
Ниво постигнућа	ВНП	СНП	СНП	ВНП	ВНП	ВНП	ННП	СНП	НЗП	ННП

Као најуспјешније ријешене задатке ученици са Регије Херцеговина су ријешили осми (93,06%), пети (91,33%), трећи (90,75%) и први (86,71%) задатак (као и петнаести, шеснаести, једанаести и четрнаести). Успјешним рјешавањем наведених задатака ученици су исказали сигурност при: разликовању врсте писаног казивања (описивање, приповиједање, дијалог, монолог) на основу прочитаног текста, проналажењу личних замјеница у реченици, извођењу глагола од датим именица, те разликовању врста именица.

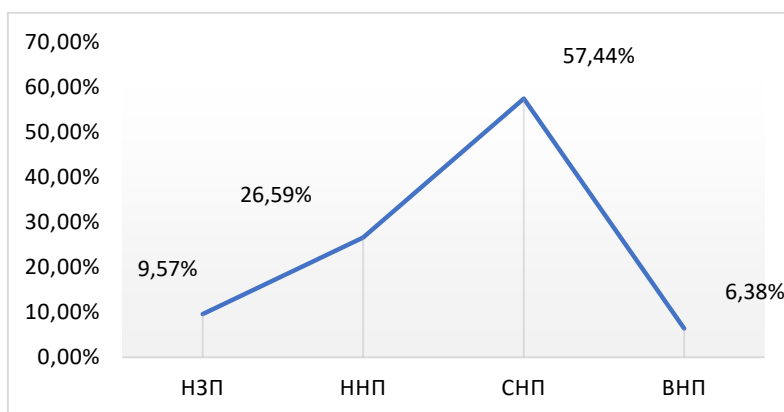
Несигурност ученика Регије Херцеговина исказана је при рјешавању деветнаестог (27,60%), двадесетог (46,24%), десетог (49,42%) и шестог (49,71%) задатка, а то значи да су били несигурни приликом: примјене правописних правила (писање великог слова), читања са истраживањем и извођењем закључка на основу информација у датом тексту, разликовању књижевне врсте, те правилног писања бројева.

Према постигнутим резултатима најуспјешнији су били ученици основне школе чије је постигнуће било 74,94%, а несигурност при рјешавању задатака на Регији Херцеговина су испољили ученици школе чије је постигнуће било 59,46%.

РЕПУБЛИКА СРПСКА

Укупно на нивоу Републике Српске у узорку за спољашњу провјеру постигнућа ученика петог разреда из српског језика било је 4243 ученика (за 914 ученика мање него 2019.), а задатке је радило 4117 ученика (за 939 мање) или 97,03%, разврстаних у 359 одјељења/група (групе се односе на ученике из комбинованих одјељења), што је за 16 одјељења мање него 2019. године. Провјери постигнућа није приступио 125 или 2,95% ученика, што је 1 % више ученика него 2019. У Табели 22 дајемо приказ по нивоима постигнућа ученика за седам регија и на нивоу Републике Српске.

На нивоу Републике Српске само у шест или 6,38 % основних школа је остварен висок ниво постигнућа (за 4,23% више), док је на нивоу 54 или 57,44% основних школа остварен средњи ниво постигнућа (за 7,98% више школа). Ученици петог разреда (узорак обухваћен провјером), на нивоу 25 или 26,59% основних школа имали су низак ниво постигнућа (исти број школа), док су на нивоу 9 или 9,57% основних школа из узорка имали незадовољавајућа постигнућа (за 7,67 % мање школа него 2019.). Распон постигнућа по регијама се кретао од 34,09 % рјешености по задатку (Регија Добој) до 80,56% рјешености по задатку (Регија Бања Лука).

Слика 29: Нивои постигнућа за Републику Српску

Табела 22: Преглед провјере постигнућа по регијама и на нивоу Републике Српске

Регија	Број школа	Број одјељења	Укупно ученика	Број ученика који су радили задатке	Процент ученика који су радили задатке	Ниво постигнућа	% постигнућа	Просјечна оцена првог полугодња	Просјечна оцена 3ОТ-а	Разлика просјечних оцена
Бања Лука	23	72	1015	983	96,85	СНП	66,27	4,05	3,31	0,74
Приједор	23	85	1015	980	96,55	СНП	64,98	4,13	3,25	0,88
Херцеговина	4	25	356	346	97,19	СНП	64,97	4,33	3,25	1,08
Бијељина	9	50	502	483	96,22	СНП	57,86	4,15	2,89	1,26
Бирач	8	26	288	281	97,56	ННП	54,85	4,00	2,73	1,27
Сарајевско-романијска	9	31	439	427	97,27	ННП	54,43	4,13	2,72	1,41
Добој	18	70	628	617	98,25	ННП	51,93	3,92	2,59	1,33
СВЕГА:	94	359	4243	4117	97,03	СНП	60,71	4,10	2,96	1,14

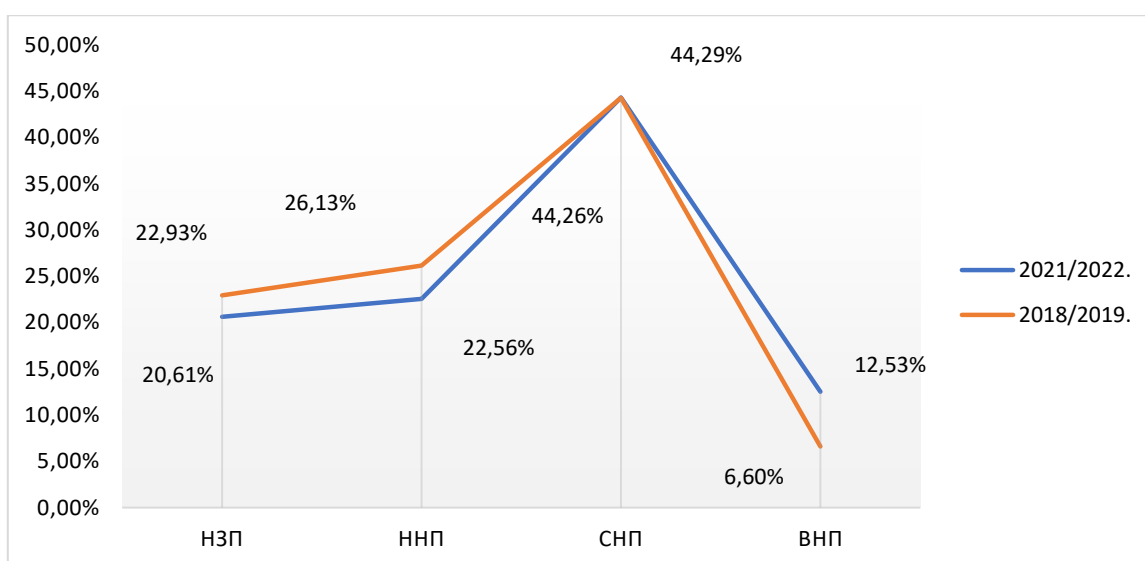
Најуспјешнији су били ученици са Регије Бања Лука (66,27%), те Регије Приједор (64,98 %) и Регије Хеџеговина (64,97 %), док су најслабије резултате имали ученици са Регије Добој (51,93).

Укупна постигнућа ученика из 94 основне школе Републике су 60,71 % **(59 973 бода)** или **средњи ниво постигнућа**, што је за 2,99 % бољи резултат у односу на школску 2018/19. годину, али је за 8,47 % слабији резултат у односу на школску 2017/18. годину. Просјечна оцјена коју су ученици остварили на задацима објективног типа из српског језика, на нивоу Републике Српске је 2,96, а на крају првог полугодишта је била 4,10. Разлика просјечних оцјена из српског језика на полугодишту и оних остварених на задацима објективног типа је 1,14 (за 0,03 већа него 2019. године).

На основу података из Табеле 23 евидентно је да су ученици на нивоу 45 или 12,53% одјељења остварили висок ниво постигнућа (за 5,87% више одјељења), док је на нивоу 159 или 44,29% одјељења остварен средњи ниво постигнућа (скоро идентичан проценат постигнућа). На нивоу 81 или 22,56% одјељења остварен је низак ниво постигнућа (мање за 3,57% одјељења), док је на нивоу 74 или 20,61% одјељења ниво постигнућа био незадовољавајући (мање за 2,32 % одјељења са незадовољавајућим постигнућима).

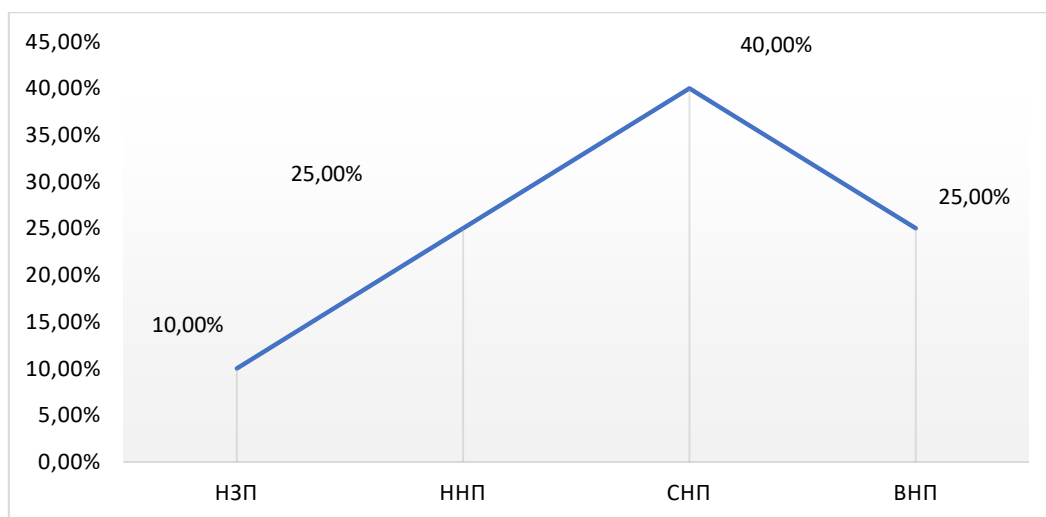
Табела 23: Преглед броја одјељења по нивоима постигнућа, Република Српска

Ниво постигнућа	Број одјељења		Проценат одјељења (%)	
	2018/19	2021/22.	2018/19	2021/22.
НЗП	86	74	22,93	20,61
ННП	98	81	26,13	22,56
СНП	166	159	44,26	44,29
ВНП	25	45	6,66	12,53
Укупно:	375	359	100	100

Слика 30: Приказ нивоа постигнућа одјељења на нивоу Републике Српске за 2018/2019. и 2021/2022. школску годину

Анализирајући резултате по задацима које су ученици рјешавали можемо закључити да су на нивоу Републике Српске пет или 25% задатака ријешили на високом нивоу постигнућа, док су у осам или 40% задатака остварили средњи ниво постигнућа. Низак ниво постигнућа ученици су имали у пет или 25 % задатака, док су у два или 10 % задатака имали незадовољавајућа постигнућа. Нивои постигнућа по задацима, за 94 основне школе Републике Српске, су приказани у Табели 24.

Слика 31: Нивои постигнућа по задацима за Републику Српску

Табела 24: Преглед резултата, нивои постигнућа по задацима

Редни број задатка	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
%	80,20	64,76	78,50	70,85	89,97	49,74	64,90	90,53	68,76	40,85
Ниво постигнућа	ВНП	СНП	ВНП	СНП	ВНП	ННП	СНП	ВНП	СНП	НЗП
Редни број задатка	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
%	74,45	60,68	52,03	72,60	75,18	68,16	48,91	52,43	26,24	49,70
Ниво постигнућа	СНП	СНП	ННП	СНП	ВНП	СНП	ННП	ННП	НЗП	ННП

Висок ниво постигнућа (5 задатака) остварен је у првом, трећем, петом, осмом и петнаестом задатку:

- врсте именица,
- изведени глаголи од именица,
- личне замјенице,
- врста писаног изражавања,
- облик ијекавског изговора.

Средњи ниво постигнућа (8 задатака) остварен је у другом, четвртном, седмом, деветом, једанаестом, дванаестом, четрнаестом и шеснаестом задатку:

- ријечи супротног значења,
- врсте придјева,
- писање сугласника **ј** у ријечима,
- врсте књижевног дјела,
- управни и неуправни говор,
- глаголска времена,
- врсте ријечи,
- писање скраћеница.

Низак ниво постигнућа (5 задатака) био је за шести, тринаести, седамнаести, осамнаести и двадесети задатак:

- писање бројева,
- писање ријечце НЕ уз именице, придјеве и глаголе,
- разликовање реченица по значењу,
- главни реченички дијелови и прилошка одредба за вријеме и мјесто,
- читање са истраживањем и извођење закључка на основу прочитаног текста.

Незадовољавајући ниво постигнућа (2 задатка) био је за десети и деветнаести задатак:

- књижевне врсте,
- примјена правописних правила-писање великог слова.

Издвојили смо задатке које су ученици најуспјешније рјешавали и исте приказали у Табели 25, а задаци које су ученици рјешавали с најмање успјеха приказани су у Табели 26.

Табела 25: Задаци ријешени с највише успјешности на нивоу Републике Српске

Ранг	%	Редни број задатка	Исход учења	Ниво постигнућа
1.	90,53	8.	Разликује врсту писаног казивања (описивање, приповиједање, дијалог, монолог) на основу прочитаног текста,	ВНП
2.	89,97	5.	Препознаје личне замјенице у датој реченици.	ВНП
3.	80,20	1.	Разликује врсте именица (заједничке, властите, збирне, градивне).	ВНП

Табела 26: Задаци ријешени с најмање успјешности на нивоу Републике Српске

Ранг	%	Редни број задатка	Исход учења	Ниво постигнућа
1.	26,24	19.	Примијењује правописна правила, велико слово у писању властитих имена, имена улица, тргова, установа, књига и часописа.	НЗП
2.	40,85	10.	Разликује књижевне врсте.	НЗП
3.	48,91	17.	Разликује реченице по значењу (изјавне, упитне, узвичне) и облику (потврдне, одричне).	ННП

Према постигнутим резултатима најуспјешнији су били ученици основних школа Републике Српске чија су постигнућа била у распону од 76% до 80,56%, а несигурност при рјешавању задатака су испољили ученици школа чија се постигнућа крећу у распону од 34,09% до 42,90%.

ЗАКЉУЧАК

На основу квалитативне и квантитативне анализе ученичких постигнућа у настави српског језика у петом разреду изводимо сљедеће закључке:

- Спољашњом провјером постигнућа ученика из српског језика у Републици Српској, школске 2021/22.године, **обухваћено је 4117 ученика петог разреда** распоређених у **359 одјељења/група из 94 основне школе**. У односу на школску 2018/19. годину, када је провођена спољашња провјера постигнућа, број ученика је мањи за 939, а број одјељења за 16 одјељења.
- **На републичком нивоу остварен је средњи ниво постигнућа или 60,71 % рјешености** по задатку, што је за **2,99% бољи резултат у односу на школску 2018/19. годину**, али је за 8,47 % слабији резултат у односу на школску 2017/18. годину.
- На нивоу Републике Српске само у шест или 6,38% основних школа је остварен висок ниво постигнућа (за 4,23 % више школа него 2019.), док је на нивоу 54 или 57,44 % основних школа остварен средњи ниво постигнућа (за 7,95 % више школа). На нивоу 25 или 26,59 % основних школа ученици су имали низак ниво постигнућа (за 8,89 % мање школа), док су на нивоу 9 или 9,57 % основних школа из узорка имали незадовољавајућа постигнућа (за 3,33 % школа мање него 2019.).
- Подаци указују да су ученици са четири регија Републике Српске остварили средњи ниво постигнућа (Регија Бања Лука, Регија Приједор, Регија Херцеговина, Регија Бијељина), док су на три регије Републике Српске ученици имали низак ниво постигнућа (Регија Бирач, Сарајевско-романијска регија, Регија Добој).
- Најуспјешнији су били ученици из 23 основне школе Регије Бања Лука са 66,27% рјешености по задатку, док су најслабији резултат имали ученици из 18 основних школа Регије Добој са 51,93% рјешености по задатку.
- Просјечна оцјена, коју су ученици на нивоу Републике Српске остварили приликом израде задатака објективног типа мања је за 1,14 од просјечне оцјене из српског језика коју су ученици имали на крају првог полугодишта. (Просјечна оцјена на задацима је 2,96, а на крају првог полугодишта била је 4,10).
- Анализом остварених постигнућа уочавамо да су ученици успјешнији били у рјешавању задатака препознавања и чињеничног знања (први ниво сложености), а мање успјешни у задацима којим се тражило разумијевање, схватање, логичко закључивање и примјена наученог (трећи ниво сложености).
- Ниво и проценат ријешености задатака из српског језика, према нивоима сложености указује на то да су задаци првог и другог нивоа ријешени са 69,92% и 67,56% успјешности (СНП), а трећег нивоа сложености са 44,32% успјешности (НЗП).
- Ученици су успјешно ријешеним задацима и постигнутим резултатима показали да су овладали сљедећим исходима учења: разликовање врсте писаног казивања (описивање, приповиједање, дијалог, монолог) на основу прочитаног текста, познавање личних

замјеница, разликовање врста именица (заједничке, властите, збирне, градивне), што су исти исходи као и 2019. године.

- Незадовољавајући и низак ниво постигнућа нам указује да нису остварени сљедећи исходи учења: примјена правописних правила и великог слова у писању властитих имена, имена улица, тргова, установа, књига и часописа, разликовање књижевних врста, те разликовање реченица по значењу и облику. Прва два наведена исхода и 2019. године ученици нису остварили, док су исходи који се односе на разликовање реченица по значењу, 2019. године остварени на средњем нивоу постигнућа.
- Ови резултати указују да је настава српског језика углавном организована и реализована на начин да потенцира чињенична знања и репродукцију, а мање на развој логичког и критичког мишљења и примјену наученог.
- Развој способности анализе, синтезе, уопштавања, логичког и критичког промишљања, закључивања и примјене, остаје трајна обавеза у настави свих наставних предмета, па и у настави српског језика. Српски језик као кључна основа писмености и истовремено основа успјешности у свим другим предметима заслужује посебну пажњу свих релевантних носиоца васпитно-образовног рада.
- Општи утисак је да су школе врло одговорно приступиле провођењу провјере постигнућа ученика петог разреда из српског језика. Уз достављене табеле и извјештаје, неке од школа су доставиле и анализе резултата провјере постигнућа ученика петог разреда из српског језика.

Инспектор-просвјетни савјетник
за разредну наставу:

Гордана Попадић